

CITITI ÎN NUMĂRUL CURENT:

**Energie electrică și gaze
naturale mai scumpe**

5

**Ani de zile de muncă grea,
pentru a construi
o afacere în agricultură**

7

**Principalele lucrări agricole
din luna noiembrie**

8

**Atelier al organizațiilor
regionale AGROinform**

9

**Copiii sunt cei mai afectați
de pneumonie**

12

AGRICULTORII DIN NOU ÎN FAȚA PUBLICULUI: SITUAȚIA DIN SECTOR ESTE GRAVĂ

Săptămâna trecută, reprezentanții asociațiilor de agricultori, au organizat o conferință de presă pentru a aduce la cunoștința publicului starea reală din sector. Ei au făcut o analiză a anului agricol 2015 din mai multe puncte de vedere: climateric, al politicilor agricole, sau mai bine zis, al lipsei acestora, financiar etc. Situația agricultorilor nu este deloc bună au concluzionat ei, pierderile producătorilor în acest an sunt imense, mulți dintre ei fiind foarte aproape de faliment.

Reprezentanții agricultorilor afirmă că pierderile suportate de agricultori în anul 2015 se apropie de cifra de 6 miliarde de lei. Asupra înrăutățirii dramatice a situației din agricultură au influențat numeroși factori. Unul din primele a fost scumpirea resurselor necesare producerii agricole: fertilizanți, produse de uz fitosanitar, material semincer, piese de schimb etc. cu 30-40 % în urma deprecierei valutei naționale. A avut loc dublarea dobânzilor la credite și limitarea drastică a acordării creditelor pentru circulante. A fost micșorat cu

aproximativ 180 mln. lei Fondul de Subvenționare. Nu s-au achitat subvențiile pentru anul 2015 și există datorii pentru anul 2014.

A devenit extrem de problematică accesarea resurselor „Creditului Polonez” și este reținută lansarea proiectului „Livada Moldovei”. A fost majorată TVA până la 20 % pentru marea majoritate a producției animale. A fost dublat importul din Ucraina și Belarus a produselor lactate și celor din carne, ceea ce afectează enorm producătorii autohtoni. A eșuat adoptarea proiectelor de legi

din cadrul pachetului agricol. A crescut semnificativ corupția în instituțiile de stat în procesul eliberării certificatelor fitosanitare. Guvernul nu a aprobat încă, în pofida normei legale, reglementările ce țin de utilizarea fântânilor arteziene în scopul irigațiilor. La toți acești factori s-a adăugat și seceta severă, în special pentru culturile de primăvară (porumb, floarea soarelui, soia, sfeclă de zahăr) și plantațiile de mere, care i-a adus la sapă de lemn pe agricultori.

Continuare în pagina 2

**Vă puteți abona la ziarul nostru
la toate oficiile poștale din țară → 16**

AGRICULTORII DIN NOU ÎN FAȚA PUBLICULUI: SITUAȚIA DIN SECTOR ESTE GRAVĂ

Sfârșit.
Început în pag. 1

CHELTUIELILE DE PRODUCERE AU CRESCUT DE CÂTEVA ORI

Iurie Hurmuzachi, vice-director AGROinform susține că seceta excesivă din acest an a provocat daune mari culturilor de primăvară și plantațiilor pomicole, recolta fiind redusă în comparație cu anul precedent. Situația cu care s-au ciocnit anul acesta producătorii autohtoni a dus la majorarea prețurilor la culturile agricole. Aceasta însă nu a permis agricultorilor să-și acopere pe deplin cheltuielile. Potrivit lui, deși prețurile la unele produse agricole s-au majorat, cheltuielile pentru producerea acestora s-au majorat și mai mult. „Vă prezint o analiză realizată în baza datelor prezentate de câteva întreprinderi agricole din țară. O să încep pe

o notă pozitivă, prețurile la produsele agricole au crescut: la grâu – cu 3%, la orz – cu 14 %, la soia – cu 33 %, la floarea soarelui – cu 50 % și la porumb – cu 33 %. Vorbind despre productivitate: la grâu s-a obținut o recoltă cu 42% mai mică față de anul 2014, la orz – cu 43 %, la soia – cu 65 %, la floarea soarelui – cu 28 % și la porumb – cu 58% mai puțin. Dacă ne referim la cheltuielile pentru obținerea unui kg din produsele menționate, în comparație cu anul trecut, acestea au crescut considerabil. Pentru grâu – cu 76 %, la orz – cu 80%, soia – 174%, floarea-soarelui – 46 %, porumb – 100%”.

Potrivit vicedirectorului AGROinform, nu trebuie să fii mare economist ca să îți dai seama care este situația reală din agricultură, care ar fi posibilele venituri, despre care foarte puțini agricultori pot să vorbească în prezent. „Toți speră, cel puțin, să încerce să își acopere măcar cheltuielile.

Cifrele prezentate nu sunt deloc optimiste, dar sunt cifre reale”.

Alexandru Slusari, președintele „UniAgroProtect”, susține că bilanțul acestui an este unul foarte trist, pe fonul tuturor acestor factori. „Autoritățile statului nu au întreprins nici o acțiune palpabilă de sprijin pentru fermieri, revendicările înaintate la cele două proteste organizate de către noi fiind ignorate. Ba mai mult, agricultorii n-au primit subvențiile pentru anul 2015. La ora actuală au rămas 15-17 agenți eco-

nomici care nu au primit subvenții pentru anul 2014, în sumă totală de peste 9 milioane de lei. Este o rușine mare când agricultorii așteaptă deja al doilea an achitarea subvențiilor. Nici un ban nu a fost achitat din creditul polonez. N-au fost acordate compensațiile pentru anul 2014, ce urmau să le ridice pomicultorii care dispun de suprafețe de livezi de mere mai mare de 15 hectare”.

Potrivit lui Vasile Mârzenco, directorul executiv al Federației Naționale a Fermierilor din Moldova, aceste probleme sunt consecințele actelor de corupție la nivel de stat. „Este necesar de eradicat această corupție. Dacă unele persoane corupte nu vor fi scoase din circuitul politic, situația se va înrăutăți și mai mult”, a mai spus el.

Reprezentanților agricultorilor afirmă că guvernării au dublat importul de produse lactate și a celor din carne, iar taxa pentru valoarea adăugată la producția animalieră a

fost majorată cu 20 la sută. Carolina Linte, reprezentanta Asociației Patronale a Producătorilor de Lapte a declarat că agenții economici locali, pe lângă situația complicată economică în care se află, sunt nevoiți să se confrunte și cu importurile masive din Ucraina. „În jur de 40 % din piața noastră o cedăm produselor din import, iar 30 la sută o constituie importurile anume din Ucraina și Belarus. Din păcate, în ultimii ani nu am avut posibilitatea să ne modernizăm și să devenim competitivi. Riscurile de investiții în acest domeniu sunt foarte mari. Avem nevoie de susținere prin politicile statului, ca acest sector să devină mai competitiv. Aceste 40 % de produse din import ar putea fi ale noastre. Noi cerem accesul la credite ieftine, pentru a ne moderniza și a realiza produse competitive”. O altă solicitare a acestor producători a fost aplicarea măsurilor tarifare, taxele la import din aceste țări, măcar pe o perioadă limitată de timp.

AGRICULTORII VOR SĂ FIE CONSULTAȚI

Agricultorii au venit cu un mesaj public pentru autorități, prin care au solicitat ca viitorul candidat la funcția de prim-ministru, pe lângă consultările pe care le va avea cu fracțiunile parlamentare, să aibă întâlniri cu reprezentanții asociațiilor neguvernamentale în domeniul agriculturii, iar candidatura la funcția de ministru al Agriculturii să fie coordonată cu aceștia. „Vrem să aflăm cum vede viitorul candidat la funcția de prim-ministru situația din agricultură. Să avem în primul rând o discuție serioasă cu acest candidat, în caz contrar el nu va fi credibil în fața agricultorilor. Să discutăm dacă statul are nevoie de agricultură competitivă. Candidatura ministrului Agriculturii trebuie să fie consultată cu organizațiile noastre. Dorim ca ministrul Agriculturii să fie numit și viceprim-ministru, pentru a ridica rolul acestui minister în această situație tristă. La fel, vom cere ca Apele Moldovei și ANSA să fie în subordinea Ministerului Agriculturii”, a mai spus Slusari.

În opinia fermierilor, dacă ministrul Agriculturii va fi numit și viceprim-ministru, atunci el va avea puterea de decizie, va înțelege situația și va putea rezolva problemele existente în sistem. Agricultorii afirmă că nu sunt interesați de partajarea politică a funcțiilor în condițiile în care agricultura a ajuns pe marginea prăpastiei.

A.R.

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform

Bd. Ștefan cel Mare 123V
MD – 2004, Chișinău, Moldova

Tel (+373 22) 23 56 01, fax (+373 22) 23 78 30

Organizațiile regionale ale Federației AGROinform:

Cantemir (273) **2 28 53**
Drochia (252) **2 70 32**
Edineț (246) **2 43 84**
Fălești (259) **2 29 51**
Glodeni (249) **2 40 69**
Hâncești (269) **2 34 08**

Nisporeni (264) **2 38 57**
Orhei (235) **2 49 55**
Peresecina (235) **47 2 67**
Râșcani (256) **2 45 84**
Ungheni (236) **2 34 55**
Cahul (299) **2 14 13**

AGROinform

Redactor-șef: Arina ROȘCA

Machetare: Victor PUȘCAȘ

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare, 123 V. Tel.: 23-56-98
e-mail: publicitate@agroinform.md
www.agravista.md

Tiparul executat la tipografia «PRAG-3»
Tiraj: 3500

Comanda nr. 1080

SCRISOARE CĂTRE CANDU

La începutul acestei săptămâni, reprezentanții Asociațiilor de producători agricoli au scris o scrisoare în adresa lui Andrian Candu, președintele Parlamentului Republicii Moldova, în care solicită o întrevvedere cu dumnealui, pentru a discuta despre situația dificilă în care se află producătorii agricoli din republică. În scrisoare se spune că: „Una din problemele cele mai stringente este cea referitor la achitarea impozitului pe venit. Membrii noștri se întreabă dacă este necesar să achite acum im-

pozitul pe venit, în situația în care pachetul de legi agricole elaborat de Parlament la începutul acestei veri, prevedea scutirea agricultorilor de acest impozit”. Vă amintim că aceste legi au fost aprobate doar în primă lectură, fiind necesar avizul Guvernului.

În prezent, având în vedere situația politică din țară, adică lipsa unui Guvern permanent, producătorii agricoli nu știu dacă să mai aștepte votarea acestei legi sau să achite impozitul. Din cauza dificultăților din acest an, achitarea im-

pozitului pe venit pentru agricultori va fi o lovitură dură, pentru că ei nu prea au venituri. Seceta severă, scumpirea resurselor necesare producerii agricole, dublarea dobânzilor la credite și alte probleme de acest gen, i-a pus în imposibilitate de plată.

Scrisoarea este semnată de Aurelia Bondari, director executiv AGROinform, Alexandru Slusari, președinte „UniAgroProtect”, Valeriu Cosarciuc, președinte Federația Fermierilor și Vitalie Gorincioi, președinte „Moldova-Fruct”.

ECONOMIA MOLDOVEI VA INTRA ÎN RECESIUNE

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) estimează o contracție a economiei Republicii Moldova cu 2% în 2015 și stagnare în 2016, conform ultimului raport al Băncii intitulat „Perspectivele Economice Regionale”, publicat zilele trecute.

În timp ce economia Moldovei a crescut cu 4,6% în 2014 și cu 3,6 la sută în prima jumătate a anului 2015, în comparație cu perioada corespunzătoare a anului trecut, riscurile ce pot contribui la stagnarea creșterii economice în 2015 persistă. Acestea includ vulnerabilitățile semnificative în sectorul financiar, scăderea remitențelor, politici monetare restrictive, creșterea inflației, performanța slabă a agriculturii, recesiunea economică regională, provocări în executarea bugetului de stat din cauza diminuării asistenței financiare externe, politica internă volatilă și probleme substanțiale de guvernare.

În prima jumătate a anului 2015, remitențele, care în 2014 reprezentau 20% din PIB, au înregistrat o scădere în termeni exprimați în dolari SUA, cu aproximativ 30 la sută de la an la an, iar încasările din export au scăzut cu circa 16%. Leul s-a depreciat în raport cu dolarul american cu 16 la sută în 2014 și cu aproape 20 la sută în perioada ianuarie-octombrie 2015.

În perioada octombrie 2014 - august 2015, activele oficiale de rezervă ale Republicii Moldova au scăzut de la 2,65 miliarde dolari SUA la 1,8 miliarde

dolari SUA, echivalentul a aproximativ patru luni de importuri. Inflația anuală s-a accelerat, până la 12,6 procente în septembrie 2015, iar banca centrală a majorat rata de bază de cinci ori în 2015, de la 6,5 la sută până la 19,5 la sută. Se estimează creșterea datoriei publice de la aproximativ 30 la sută din PIB în 2014 până la circa 50 la sută în 2015, în principal datorată acordării sprijinului de urgență pentru cele trei bănci lichidate.

SITUAȚIA ECONOMICĂ ÎN REGIUNE

În general, potrivit raportului BERD, țările din Europa de Est și Asia Centrală sunt în continuare influențate negativ de recesiunea economică din Rusia, de prețurile scăzute ale petrolului și ale altor materii prime. În schimb, regiunile din Europa Centrală beneficiază de creșterea economică în spațiul monedei unice europene și de efectul politicilor expansioniste ale Băncii Centrale Monetare.

Conform raportului BERD, în țările în care Banca derulează operațiuni se estimează o reducere a ritmului de creștere econo-

mică, iar individual aceste cifre maschează diferențe dintre regiuni. Economia Ucrainei, de exemplu, este așteptată să se contracte cu 11,5% în 2015, o reducere cu 4% față de estimările din luna mai. Hans Peter Lankes, economistul șef interimar al BERD, a declarat:

„Putem anticipa o revenire a economiei în 2016, după 5 ani consecutivi de scădere economică. Însă există riscuri semnificative”. Raportul precizează că riscurile constau în încetinirea accelerată a economiei chineze, în creșterea dobânzilor în SUA, în instabilitate politică și tensiunile geopolitice, precum și în aplicare neuniformă a programului de împrumut în Grecia.

De asemenea, raportul anticipează efectele negative ale crizei refugiaților, intensificată în 2015, asupra economiilor mai multor țări. Printre țările din prima linie, se estimează că Turcia va găzdui câteva milioane de refugiați, în timp ce în Iordania aceștia vor reprezenta o cincime din populația țării. Acest

aflux masiv de refugiați a pus presiune pe serviciile și finanțele publice, precum și pe piața forței de muncă. Țările de tranzit din sud-estul Europei, care au oferit asistență socială și medicală, alimente, apă și adăpost refugiaților, se confruntă în prezent cu provocări de natură fiscală și logistică.

La nivel de regiuni, raportul BERD prevede perspective de creștere pentru Europa centrală și Țările Baltice, pe baza programelor de stimulare a lichidității în zona euro și a prețurilor mai mici ale materiilor prime care ajută la relaxarea politicii monetare în regiune. Economile din Sud-Estul Europei beneficiază, de asemenea, de creșterea lichidității în Europa, o monedă euro mai slabă și prețuri scăzute la produsele petroliere. O accelerare a creșterii economice este așteptată în 2015, tendință care se va menține și în 2016. Cu toate acestea, se anticipează că economia Greciei va scădea în acest an, precum și în 2016. Perspectivele

economice pentru Europa de est și Caucaz s-au înrăutățit în 2015, regiunea fiind afectată de recesiunea Rusiei, Ucrainei și Republica Belarus.

PROGNOZE PENTRU ANUL 2016

Se estimează că economia Ucrainei va crește în 2016. Punctul de inflexiune pare să fi fost atins la mijlocul anului 2015, iar economia este acum pe o traiectorie ascendentă. Programul FMI în Ucraina se derulează, în linii mari, potrivit așteptărilor.

Creșterea economică a Turciei rămâne neschimbată, la 3% în 2015 și 2,8% în 2016, cu mult sub potențialul pe termen lung al țării. Cererea internă scăzută ar putea fi echilibrată de îmbunătățirea balanței comerciale, revenirea zonei euro stimulând exporturile, iar cererea internă scăzută și prețurile scăzute ale materiilor prime acționând în direcția reducerii importurilor. Raportul BERD

subliniază că Turcia este în special vulnerabilă în fața riscurilor determinate de ieșirile de capital, care vor afecta piețele emergente ca urmare a creșterii anticipate a dobânzilor în SUA.

În Rusia, PIB-ul se estimează să se contracte cu 4,2% în 2015 și 1,2% în 2016, ca urmare a reducerii consumului și veniturilor reale, datorate prețului mic al petrolului, cumulat cu problemele structurale și efectele sancțiunilor economice. Se preconizează ca recesiunea să fie totuși mai blândă în 2016, economia adaptându-se la prețurile scăzute ale petrolului și ca urmare a creșterii cheltuielilor publice care vor oferi un stimul suplimentar.

Comparativ cu 2014, în 2015-16 creșterea economică în Asia Centrală va fi semnificativ mai lentă, o consecință a prețurilor scăzute ale materiilor prime și a legăturilor economice puternice ale statelor din regiune cu Rusia.

În zona sud-mediteraneeană și de est, previziunile au fost revizuite în creștere pentru Egipt, datorită investițiilor puternice. În Tunisia, perspectivele de creștere au scăzut, din cauza deteriorării condițiilor interne, în timp ce problemele de securitate din regiune afectează negativ Iordania. O performanță semnificativă în sectorul agricol este estimată să asigure o creștere economică în Maroc de până la 4,9 % în 2015, în timp ce pentru 2016 se estimează o încetinire a ritmului de creștere până la 3,8%.

GRANTURI PENTRU PREVENIREA INUNDAȚIILOR

Uniunea Europeană (UE) a alocat 8 milioane de euro pentru modernizarea hidrologică a zonei transfrontaliere România-Ucraina-Moldova. În cadrul unei conferințe de presă unde s-a vorbit despre gestionarea fondurilor, Marisanda Pârâianu, șefă de direcție în cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor din România, a declarat că proiectul este unul ambițios, atât prin obiective și indicatori de program, cât și prin valoarea destul de ridicată pe care o are - peste 9 mil. de

euro, dintre care cofinanțarea statelor beneficiare este de 10%, iar 90% fiind

aportul UE. „La acest moment putem să spunem că ne apropiem de etapa

de finalizare a proiectului, care se preconizează pentru iunie 2016”. În cadrul conferinței au fost discutate problemele de inginerie și de prevenire a riscurilor climatice, de asemenea, s-a discutat schimbul de date hidrologice în temeiul dispozițiilor acordurilor bilaterale existente între România-Ucraina și România - R. Moldova în caz de inundații.

„Costul proiectului pentru R. Moldova este de peste 2 mil., fondul fiind asigurat de Instrumentul European de Vecinătate

(ENI), având obiectivul principal al proiectului - îmbunătățirea managementului viiturilor, al poluării accidentale din bazin și al calității resurselor de apă, pentru prevenirea situațiilor de urgență. Proiectul derulat între România-Ucraina-Moldova își propune reducerea vulnerabilității la inundații pentru localitățile din regiunile de frontieră, prin efectuarea lucrărilor de modernizare a Complexului hidrologic Costești-Stîlnca, instalarea și interconectarea

sistemelor de monitorizare în bazinele râurilor Siret și Prut», a spus directorul Agenției Apelor Moldovei, Arcadii Calaraș. „O mare parte din echipamentul achiziționat din proiect este deja instalat în teritoriu și în timpul apropiat urmează să fie și testat, iar stațiile de monitorizare automată, care urmează să fie instalate, acoperă o zonă foarte largă. Majoritatea dintre ele vor fi instalate pe teritoriul Ucrainei», a spus Silvia Neamțu, asistent coordonator de proiect.

UN FORUM COMERCIAL ORGANIZAT LA CHIȘINĂU

În perioada 24-25 noiembrie 2015, la Chișinău se va desfășura forumul țărilor membre ale Acordului de Liber Schimb Central-European (CEFTA), care își propune să promoveze și să dezvolte cooperarea economică în regiune. Evenimentul este organizat de Ministerul Economiei al Republicii Moldova, cu suportul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională USAID.

Republica Moldova deține în acest an Președinția CEFTA și depune eforturi susținute pentru a contribui la integrarea regiunii în economia europeană și mondială. Unul dintre obiectivele acestui mandat este promovarea Acordului către un public larg, pentru o mai bună înțelegere a acestuia și a beneficiilor sale. În acest context, forumul va stimula dezbaterile cu părțile interesate – comunitatea de afaceri, oficiali guverna-

mentali, mediul academic și comunitatea internațională și va evidenția angajamentul politic al părților de a pune în aplicare acest Acord.

În cadrul conferinței va avea loc ședința Comitetului CEFTA pentru Facilitarea Comerțului și negocierile CEFTA asupra serviciilor. Un punct important în programul conferinței 2015 este Forumul Camerelor de Comerț, unde va fi prezentat Raportul cu privire la implementarea concluziilor

grupurilor de lucru din cadrul Forumului. Momentul culminant al evenimentului va fi întâlnirea pe 26 noiembrie a Comitetului Mixt al Miniștrilor din țările CEFTA. În cadrul acesteia, statele membre vor evalua implementarea Acordului, problemele care încetinesc acest proces și cele mai bune practici pentru a le depăși. De asemenea, miniștrii vor discuta pașii necesari pentru a stimula relațiile comerciale economice între membri și pentru a accelera integrarea regiunii CEFTA în economia europeană și globală, stabilind prioritățile și planul de activități pentru perioada următoare.

Evenimentul va reuni experți, oameni de afaceri, reprezentanți ai autorităților din țările membre CEFTA și ai instituțiilor internaționale. Vicepremierul și ministrul

Economiei al Republicii Moldova în exercițiu, Stephan Christophe Bride, șeful Delegației UE în Republica Moldova, Pirkka Tapiola, și Ambasadorul SUA la Chișinău, James D. Pettit, vor susține discursuri în cadrul lansării oficiale a conferinței.

Acordul de Liber Schimb Central-European (CEFTA) a fost încheiat în 1992 între Polonia, Ungaria și Cehoslovacia, în ideea facilitării schimburilor și a cooperării economice interregionale. Totodată, acordul a fost văzut de la început ca un instrument de pregătire a statelor participante pentru aderarea la Uniunea Europeană și prevedea anularea taxelor vamale la operațiunile de import și export, a restricțiilor cantitative și a altor taxe cu efect echivalent în comerțul cu produse industriale și majorarea

produselor agroindustriale. Actualmente membrii CEFTA sunt: Albania, Bosnia și Herțegovina, Macedonia, Moldova, Muntenegru, Serbia, UNMIK Cosovo. Moldova deține președinția CEFTA în anul 2015, după ce a mai obținut prin rotație această funcție în 2008.

Volumul comerțului Republicii Moldova cu țările membre CEFTA în prima jumătate a anului 2015, a înregistrat suma de 9 951 mii USD, demonstrând o creștere de 9,2%, comparativ cu peri-

oada similară a anului precedent. Exportul de mărfuri efectuat în anul de referință din Republica Moldova în regiunea CEFTA a însumat 1 972 mii USD și a înregistrat o creștere de 48%, comparativ cu perioada similară a anului 2014. Importul de mărfuri efectuat în perioada menționată în Republica Moldova din statele membre ale Acordului CEFTA a însumat 7 979 mii USD și a înregistrat o creștere de 2,6%, în raport cu prima jumătate a anului 2014.

VINUL MOLDOVENESC A AJUNS LA LONDRA

Vinul Moldovei continuă să își facă drum pe piața occidentală. În perioada 6-7 noiembrie, mai mulți producători autohtoni au fost invitați în Marea Britanie, pentru a participa la unul dintre cele mai populare evenimente dedicate pasionaților de vinuri de calitate. Participarea producătorilor autohtoni la eveniment a fost susținută de Oficiul Național al Viei și Vinului (ONVV).

Potrivit lui Dumitru Munteanu, directorul ONVV, consumatorul britanic nu cunoaște vinurile noastre, iar astfel de evenimente reprezintă o platformă eficientă de promovare, care răspunde ambițiilor comerciale ale producătorilor noștri.

Cu mesajul „Din Moldova cu dragoste”, expertul internațional Beth Willard a invitat oaspeții la standurile noastre, pentru a descoperi tradițiile milenare ale vinului moldo-

venesc în cadrul celor 4 masterclass-uri de prezentare a Moldovei și a soiurilor autohtone. Profesionista activează în departamentul de achiziții al „Direct Wines” – companie recunoscută în domeniul importului și distribuției de vinuri – și poate fi considerată un ambasador excepțional pentru brandul „Vinul Moldovei” în Marea Britanie. Beth Willard susține că a făcut cunoștință cu vinul moldovenesc acum 10 ani și s-a îndrăgostit

de el. „De fiecare dată când mă întorc acasă după o vizită în Moldova, cumpăr vin pentru colecția personală și pentru a-mi delecta prietenii. Pot afirma cu siguranță că vinul produs în Moldova este la fel de bun ca și cel din Franța, Italia sau Spania”.

La Londra vinurile noastre au fost înalt apreciate de cei peste 2000 de oaspeți. Acestea au concurat pentru un loc în topul preferințelor cu cca 300 de vinuri din Franța, Italia, Spania, Portugalia, Austria, Germania, Anglia, Ungaria, Argentina, Chile, Africa de Sud, Noua Zeelandă și Australia. Pe durata evenimentului, oaspeții au avut posibilitatea să deguste, dar și să cumpere vinurile preferate. În plus, pentru ei au fost organizate mai multe prezentări, la care au învățat cum să descopere aromele vinurilor și să cunoască un vin de calitate. Ludmila Gogu, directoarea unei companii participante, susține că prezența la eveniment le-a dat posibilitatea „de a sta la un pahar de vorbă” cu consumatorul britanic, care este unul exigent. „Concluzia este evidentă: mai mult de 2000 de membri ai clubului nu doar știu unde este Moldova pe hartă, dar și cu siguranță vor reveni să descopere vinurile de pe meleagurile regiunilor Codru și Bugeac.”

FRUCTELE MOLDOVENEȘTI CĂUTATE ÎN ROMÂNIA

În perioada 9 – 11 noiembrie, în România a fost organizată o misiune economică, având drept scop diversificarea piețelor prin identificarea de parteneri comerciali pentru grupurile de producători create în cadrul proiectului Băncii Mondiale, Agricultură Competitivă (MAC-P). La această misiune au luat parte 12 cooperative moldovenești, acțiunea fiind organizată de EBA Moldova.

În cadrul misiunii economice, au avut loc întâlniri în orașele Sfântul Gheorghe, Brașov și București cu rețele internaționale de supermarket, companii en-gros de legume-fructe, platforme logistice care au la dispoziție depozite și resursele necesare pentru asigurarea procedurii de import și distribuție în România. Lista de even-

tuali parteneri a inclus: Metro, Carrefour, Selgros, Mega Image, companii de logistică, depozite en-gros, care au o vastă experiență în colaborarea cu rețelele internaționale.

Unul din obiectivele vizitei a fost prezentarea și descrierea tuturor condițiilor și cerințelor impuse de rețelele internaționale pentru ca produsele

horticole din R. Moldova să ajungă pe rafturile acestora. În acest sens rețelele internaționale din România, precum și companiile en-gros au exprimat deschidere și interes de a colabora, reiterând însă necesitatea asigurării unei relații durabile și credibile între ambele părți. Reprezentanții conducerii de vârf din cadrul rețelilor au explicat necesitatea asigurării unor volume la termen și grafice bine puse la punct, asigurând calitatea și prețul agreeat. În afară de partea informativă a vizitei, participanții de asemenea au obținut contacte valoroase pentru viitoarele parteneriate.

ENERGIE ELECTRICĂ ȘI GAZE NATURALE MAI SCUMPE

De la 9 noiembrie tariful la energia electrică a crescut în medie cu 35%, până la 2,16 – 2,23 lei pentru 1 kW/h. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) a examinat rapoartele de audit ale furnizorilor, revenind la decizia sa de majorare a tarifelor din iulie, pe care o suspendase ulterior. Astfel, timp de câteva zile, în fața ANRE au avut loc proteste ale oamenilor revoltați de majorarea tarifelor. La finele săptămânii trecute ANRE a mărit tarifele și pentru gazele naturale.

Consiliul de Administrație ANRE, a considerat că nu există temei pentru revizuirea hotărârilor sale din 17-18 iulie 2015, cu privire la aprobarea tarifelor pentru distribuția și furnizarea energiei electrice și a tarifului pentru serviciul de transport al energiei electrice. Această decizie instituția a luat-o după ce a examinat rapoartele de audit ale furnizorilor. Astfel, ANRE a revenit la hotărârea sa din iulie când a fost aprobată o majorare de preț pentru energie electrică.

Directorul ANRE Sergiu Ciobanu, susține că majorarea tarifelor la energia electrică este o măsură necesară, care a fost confirmată de auditul realizat de companiile internaționale. Ciobanu mai spune că instituția a stabilit tariful minim posibil la energia electrică, în care nu au fost incluse devierile financiare, în caz contrar acesta ar fi fost mai mare. Funcționarul a amintit despre faptul că în luna iulie toată lumea a fost indignată, afirmând că ANRE are ceva de ascuns, dar „auditul internațional a arătat că totul a fost făcut conform legii”. Ciobanu consideră că majorarea tarifelor nu este atât de substanțială și s-a efectuat pentru a nu admite

agravarea situației din sectorul energetic.

CREȘTEREA TARIFELOR LOVEȘTE ÎN CONSUMATORI

Ion Muntean, expert în energetică din cadrul IDIS „Viitorul”, consideră că scopul declarat al auditului a fost de a evalua corectitudinea calculării noilor tarife, dar în realitate ANRE a dorit să tempereze nemulțumirea consumatorilor, care urma să alimenteze revolta socială cauzată de criza din sectorul bancar. „Amintim că decizia ANRE de a suspenda tarifele aprobate la data de 18 iulie a venit și ca urmare a ședinței Consiliului Suprem de Securitate, care a constatat existența unor riscuri asupra securității naționale provocate de majorarea tarifelor sau, mai degrabă, de amploarea protestelor care se amplifică datorită majorării tarifelor”, spune expertul.

Potrivit lui, cauza reală care a generat necesitatea majorării tarifelor este devalorizarea semnificativă a monedei naționale. El spune că impactul majorării tarifelor

începe să fie deja vizibil prin nemulțumirea manifestată de către populație și urmează să se amplifice pe măsură ce noile majorări de tarife vor genera și alte scumpiri la serviciile și produsele energointensive.

După el, perspectiva micșorării tarifelor către consumatorii finali rămâne una îndepărtată și irealizabilă în următorii 4-5 ani. „Cea mai probabilă soluție care ar permite procurarea energiei electrice la prețuri mai mici rămâne construcția punților de acces la piața electroenergetică europeană unde, în prezent, există energie la prețuri mult mai mici decât cel pe care îl achită R. Moldova furnizorului din stânga Nistrului. Însă, acest lucru necesită voință politică”, conchide expertul.

Ion Muntean subliniază că populația nu este suficient de corect informată asupra mecanismelor de formare a tarifelor și factorilor care influențează prețul la energia electrică. Cauza principală care a semnalat suspiciuni asupra corectitudinii tarifelor a fost însăși lipsa de transparență în procesul de consultare publică, proiectele de decizii și calculele nefiind disponibile pentru consultare.

DUPĂ LUMINĂ, URMEAZĂ ȘI GAZELE

Tot de săptămâna trecută consumatorii casnici achită mai mult și pentru gazul natural consumat. ANRE a decis să majoreze tariful și aici, dar nu cu 15 % cum era pre-

văzut în luna iulie, ci cu 9,8 la sută. Astfel, consumatorii casnici vor plăti cu aproape 60 de bani mai mult pentru un metru cub. Consumatorii finali care vor utiliza până la 30 de metri cubi de gaze naturale vor plăti un tarif de șase lei și 55 de bani pentru un metru cub, iar volumul ulterior va fi tarifat cu șase lei și 83 de bani.

Reprezentanții „Moldova-gaz” au insistat să fie aprobat un tarif mai mare. Anterior, ei au cerut o majorare de 48 de procente. Pe de altă parte, ANRE a constatat că furnizorul a aplicat costuri nejustificate de aproximativ 230 milioane de lei pentru serviciile de transportare și distribuție a gazelor naturale.

ANRE a revăzut tarifele aprobate în luna iulie, după ce un audit extern a arătat că furnizorul a solicitat atunci o majorare exagerată.

Totuși, în actualul tarif au fost păstrate costurile pentru tranzitul gazelor naturale spre unele țări europene prevăzute în așa-numitul amendament „Furdui”. Experții din domeniu afirmă că din cauza acestor cheltuieli, moldovenii sunt nevoiți să achite un preț mai mare pentru gaze. Un simplu calcul arată că, zilnic, consumatorii plătesc suplimentar câte 800 de mii de lei pentru a acoperi cheltuielile de transportare a gazelor spre unele țări din Europa. Conducerea ANRE a promis să revadă în scădere noile tarife doar după ce Parlamentul va anula amendamentul „Furdui”.

Cu o zi înainte ca ANRE să decidă majorarea tarifelor, mai mulți experți în energetică și reprezentanți ai societății civile i-au cerut acesteia să amâne aprobarea deciziei de majorare. „Este iresponsabil din partea ANRE să revadă tarifele în perioada cât amendamentul la Legea privind gazele naturale, propus de fostul deputat Semion Furdui, este în vigoare. Acest amendament aduce prejudicii consumatorilor de circa

800 de mii de lei zilnic”, a declarat Victor Parlicov, ex-directorul ANRE, în cadrul unei conferințe de presă.

Analistul Sergiu Tofilat, a menționat că Parlamentul până în prezent nu i-a solicitat Curții Constituționale anularea „amendamentului Furdui” și nu a modificat legislația pentru a spori independența ANRE. „Pe 23 septembrie am făcut publică o rezoluție în care am enumerat problemele existente în sectorul energetic și am prezentat un plan de soluții. La ora actuală, constatăm că majoritatea cerințelor nu au fost elaborate”, a declarat Tofilat. Fostul director al ANRE, Nicolae Răileanu, a menționat că hotărârea de majorare a tarifelor la gazele naturale a fost contestată în judecată. Referindu-se la aspectul social al majorării tarifelor, Olga Bitcă, manager de proiecte CREDO, a menționat că pentru a beneficia de compensații pentru achitarea facturilor, solicitanții trebuie să prezinte cel puțin 12 acte, ceea ce constituie un impediment birocratic.

A.R.

SECETELE VOR FI TOT MAI DESE

Potrivit experților, în anii apropiați, Moldova va simți efectele încălzirii globale. Din cauza acesteia, țărani moldoveni se vor confrunta cu secetele aproximativ o dată la doi ani, a relatat pentru presă, Vladimir Garaba, președintele organizației teritoriale Chișinău a Mișcării Ecologice din Moldova. „Din cauza soarelui care va arde necruțător, recoltele nu vor fi prea mari, ceea ce va provoca creșterea considerabilă a prețurilor la produsele alimentare”,

a avertizat Garaba. Potrivit lui, nu există nicio îndoială asupra faptului că Moldova va fi afectată

de încălzirea globală. „Vor fi secete, vor fi inundații. La noi agricultura nu se mai dezvoltă atât de mult

ca mai înainte, nu există sisteme de irigare, nu există un sistem de asigurare a producătorilor agricoli. De aceea, este necesară o adaptare la schimbările climatice din punctul de vedere al tehnologiilor de producere, al finanțării întreprinderilor agricole, al sistemului de dotații etc.”, a spus Garaba.

Specialistul vede ieșirea din această situație prin revenirea la vechea tehnologie de păstrare a umidității în sol. Garaba propune să ne gândim la folosirea cât mai largă a culturilor agri-

cole care sunt rezistente la secetă. Dar măsura principală, potrivit specialistului, vor rămâne totuși metodele actuale de irigare.

Victor Moroz, doctor în economie, șeful Direcției pentru industrie alimentară a Academiei de Științe a Moldovei susține că verile următoare vor fi tot mai calde, numărul de precipitații nu se va reduce, dar ele vor cădea în perioada de toamnă-iarnă, când ele nu mai pot folosi culturilor agricole. „În acest an, din cauza secetei aproape că n-a fost apă în Nistru pen-

tru irigație. Din acest motiv, agricultura trebuie modificată, e necesar să se treacă la cultivarea culturilor multianuale”, a precizat Moroz.

În ultimii zece ani, Moldova a fost afectată ca niciodată de cataclisme naturale. În 2007, în țară a avut loc o căldură fără precedent, după care în 2008 și în 2010 au urmat inundațiile. Ca rezultat, sute de case de locuit au fost distruse de stihie. Anul acesta am avut iarăși secetă, care a dus la pierderi importante ale recoltei la culturile agricole de bază.

RESPONSABILI FAȚĂ DE RESURSELE NATURALE

Cetățenii țării noastre pot economisi sute de milioane de lei pe an și, în același timp, se pot bucura de un mediu ambiant curat și prietenos, cu eforturi minime. Este mesajul Asociației Europene a Tinerilor Antreprenori (YEBA), care au lansat o campanie de educație ecologică. Specialiștii susțin că în întreaga țară pot fi economisite cantități impresionante de resurse, dacă fiecare cetățean va irosi cu doar un kWh sau un litru de apă mai puțin.

Campania are denumirea „Creșterea gradului de conștientizare ecologică în rândul cetățenilor moldoveni – campanie privind economia de apă și energie” și continuă inițiativele lansate în cadrul Primului Forum Moldo-Polonez de Eficiență Energetică, organizat în octombrie curent la Chișinău. Este implementată cu sprijinul Ambasadei Poloniei la Chișinău și a Ministerului de Externe al Poloniei.

Artur Michalski, ambasadorul Poloniei în Republica Moldova a declarat cu ocazia lansării campaniei că în contextul integrării Republicii Moldova în UE este extrem de importantă abordarea unui comportament responsabil față de mediu și resursele naturale, atât din partea cetățenilor, cât și din partea agenților economici. „Odată cu semnarea DCFTA (Zona de Liber Schimb),

Moldova și-a asumat implementarea directivelor din domeniul ecologic, care includ informarea cetățenilor și adoptarea standardelor ecologice în afaceri. Polonia, în calitate de partener de dezvoltare, susține parcursul european al Moldovei și contribuie la transferul de bune practici, inclusiv în domeniul utilizării eficiente a resurselor naturale și producerii de energie alternativă”. Cam 20 de companii poloneze au venit în țara noastră pentru a prezenta experiența europeană și pentru a crea parteneriate economice cu întreprinderile de aici.

Prin campania de sensibilizare lansată, publicul va afla că utilizând exemple simple de eficientizare energetică, pot fi economisite cantități impresionante de resurse în toată țara. Activitățile campaniei se vor desfășura în perioada noi-

iembrie-decembrie curent și vizează 2 categorii de public-țintă: cetățenii, care vor conștientiza importanța eficientizării energetice și utilizării corecte a resurselor naturale; administratorii/proprietarii de companii de orice nivel, care vor fi informați despre beneficiile implementării standardelor ecologice în afaceri.

Alexandrina Robu, președinte YEBA, susține că se dorește promovarea conceptului de economie verde în mediul antreprenorial. Astfel, sunt îndemnate companiile să implementeze standarde ecologice în afacerile lor, cum ar fi standardul ISO 14001, care constă în utilizarea echipamentelor eficiente, sortarea și reciclarea deșeurilor, utilizarea resurselor energetice cu proveniență inclusiv din resurse alternative. „Un calcul simplu ne arată că anual, din cauza neglijenței noastre acasă, în viața de zi cu zi, în calitate de cetățeni, irosim cantități considerabile de resurse naturale, care, fiind utilizate rațional, ne-ar ajuta să economisim atât resursele propriu-zise, cât și bani. Ne dorim să contribuim la reducerea facturilor pentru utilități ale cetățenilor, prin sensibilizarea acestora față de necesitatea eficientizării

termice și electrice, dar și față de folosirea corectă a apei și a energiei”, susține tânăra.

EFECTELE UTILIZĂRII EFICIENTE ALE RESURSELOR NATURALE

Un robinet defect care picură irosește 9000 de litri de apă pe an. Dacă stingem luminile inutile, Chișinăul poate economisi 100.000.000 de lei pe an. O familie poate economisi aproape 70.000 de litri de apă pe an, dacă nu lasă apa

să curgă încontinuu, când spală vasele sau pentru igiena personală. Și lista poate continua. Comportamentul responsabil al fiecărui cetățean – prin gesturi elementare, care devin obiceiuri ecologice – se materializează în scăderea considerabilă a costurilor pentru facturile de întreținere și economii de mii de lei anual.

Companiile care adoptă standardele ecologice în afaceri resimt în foarte scurt timp efectele acestora: reducerea consumului de energie electrică, apă și alte resurse naturale, reducerea costurilor pentru gestionarea deșeurilor provenite din activitate, reducerea

riscurilor la locul de muncă, reducerea costurilor pentru materiile prime și pentru distribuție etc. În ansamblu, toate aceste beneficii se reflectă pozitiv în bugetul anual al companiei. Mai mult decât atât, aplicarea standardelor ecologice în afacere contribuie și la îmbunătățirea imaginii companiei, consolidând statutul de actor social responsabil al acesteia. În rezultat, personalul acestor companii se simte în siguranță și se mândrește cu locul de muncă, astfel încât productivitatea crește, iar atitudinea „eco” devine un avantaj în păstrarea și atragerea noilor angajați de valoare.

SFATURI LA PROCURAREA APARATELOR ELECTRICE

Agencia pentru Protecția Consumatorilor vine cu sfaturi utile pentru consumatori în cazul când vor să își procure aparate electrice de uz casnic. Astfel, de exemplu, înainte de a procura un frigider, consumatorul trebuie să dispună de o informație completă asupra elementelor de identificare și caracteristicile ale acestui produs. Vorbim în acest caz de marca comercială, modelul, țara producătoare, volumul, tipul curentului electric, tensiunea nominală, frecvența, întrebuințarea energiei electrice, clasa de protecție împotriva electrocutării, zgomotul, etichetarea produsului cu impact energetic, etc.

Frigiderele expuse spre comercializare trebuie să fie ambalate cu material original având marcarea corespunzătoare pe ambalaj, semnele de avertisment și precau-

ții. Pe produs sau pe ambalaj trebuie să fie plasată o informație referitor la agentul economic care a importat produsul pe teritoriul Republicii Moldova. Produsele vor fi însoțite de manualul de utilizare și talon de garanție în limba română. În manual vor fi indicate caracteristicile tehnice, modelul, numărul de serie, țara producătoare, modul de instalare, utilizare, îngrijire și curățare, descrierea funcțională, păstrarea alimentelor și avertismentele importante, etc.

Talonul de garanție trebuie să conțină informația referitor la denumirea produsului, modelul, numărul de serie a produsului, data comercializării, agentul economic care a comercializat produsul cu indicarea adresei și numărului de contact. Informația referitor la agentul economic care efectuează lucrările de reparație și deservire tehnică a produsului în perioada de garanție și post-garanție.

Este important să cunoaștem modul de remediere, înlocuire, restituirea contravaloarei produsului, serviciului necorespunzător în cadrul termenului de garanție cum prevede art.18 alin. (1), (2) a Legii privind protecția consumatorilor. Totodată, consumatorul trebuie să cunoască că conform art.18 alin.(9): „În cazul produse-

lor electrice de uz casnic, vânzătorul este obligat, la înmânarea de către consumator a cerinței întemeiate privind remedierea, să pună la dispoziția acestuia, gratuit, în termen de 3 zile, pe perioada remedierii, un produs similar, suportând cheltuielile de transport. Consumatorul este în drept să solicite declarația de conformitate la frigiderele și congelatoarele expuse spre comercializare.

Agenții economici care comercializează aparate electrice de uz casnic trebuie să dispună de:

- autorizație de amplasare și funcționare;
- informație necesară pentru consu-

matori, așa cum prevede art.25 a Legii privind protecția consumatorilor. Informația respectivă trebuie să fie afișată în loc vizibil și accesibil consumatorilor;

- registrul de reclamație;
- loc special amenajat pentru testarea produselor înainte de oferirea produsului consumatorului spre utilizare.

Produsele electrocasnice care au termen de garanție nu pot fi comercializate de deținătorii patentei de întreprinzător. Înainte de a utiliza produse electrice de uz casnic, consumatorul trebuie să facă cunoștință cu modul de utilizare, de instalare, îngrijire și curățare a produselor care sunt stipulate în manualul de utilizare oferite de producător. Să utilizeze produsele conform destinației și să respecte cerințele de securitate la instalarea produsului.

În cazul în care produsul expus spre comercializare nu dispune de marcarea corespunzătoare, lipsit de instrucțiunea de utilizare, talonul de garanție, ambalajul necorespunzător, denumirea producătorului, importatorului, neavând nici declarația de conformitate, atunci există risc sporit ca produsul să fie falsificat sau contrafăcut.

ANI DE ZILE DE MUNCĂ GREU, PENTRU A CONSTRUI O AFACERE ÎN AGRICULTURĂ

Producătoarea Claudia Savin din satul Jora de Mijloc, Orhei, se ocupă de agricultură de mult timp. De mic copil îi plăceau muncile câmpului, iar visul ei era să ajungă președinte de colhoz. Trecuse deja mai multe etape, de la brigadieră la agronom și tehnolog. Odată cu destrămarea colhozurilor, a pus bazele unei mici afaceri în agricultură. De la 7 hectare pe care le muncea la început, a ajuns în prezent să gestioneze în jur de 700 de ha.

Afacerea Claudiei Savin a început în anul 1996 cu un mic SRL. „Aveam o gospodărie horticola, care se ocupa cu altoirea pomilor fructiferi. Am ales să mă ocup cu altoitul pentru că este o activitate care îmi place foarte mult. Îmi place să curăț pomii din livadă, curățatul viei și altoitul la pomi, mai mult ca alte munci agricole”, ne spune producătoarea. De la 7 hectare cât avea inițial în gestiune, a ajuns acum să gospodărească peste o suprafață de 700 de ha. „La moment avem 200 ha de livadă, dintre care 180 ha sunt în zona de irigare. Creștem mere, prune, caise. Mai avem peste 400 de hectare de grâu, floarea soarelui”.

Este membră a Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova AGROinform chiar de la începutul activității sale. Consideră foarte utilă activitatea organizației, deoarece prin intermediul ei reușește să afle multă informație, fără de care s-ar descurca mai greu. „Datorită AGROinform-ului reușim să comunicăm între noi, agricultorii, să vedem ce mai face fiecare, să facem schimb de experiențe și im-

presii”, ne spune ea.

În activitatea sa este ajutată de membrii familiei, în primul rând. Producătoarea are 3 copii, două fete și un băiat și doi nepoți. La începutul afacerii a avut de înfruntat multe probleme și situații dificile. Una din cele mai serioase a fost problema parcelării terenurilor. „Era imposibil să găsești un teren mai mare, toate erau parcelate câte 7-8 ari, nu exista un preț stabil, nu găseai proprietarii, a fost o perioadă foarte grea în acest sens”. De asemenea, ne spune că i-a fost dificil și din punct de vedere financiar. „Primii bani i-am luat de la rude, în calitate de împrumut. Nu am vrut și nici nu am putut să mă duc peste hotare, pentru că aveam copiii foarte mici. Îmi amintesc că luam bani de la surorile mele, când de la una, când de la alta, așa ca să nu se supere. Ne-au

ajutat mult. Apoi, după ce a apărut moda aceasta cu creditele, ne-am adresat la bănci după ajutor”.

AFACEREA SE EXTINDE

Anul trecut a construit un frigider de o mie de tone pentru care a luat un credit de la bancă. Ne spune că din cauza devalorizării valutei naționale, este nevoită să achite sume mai mari la bancă. De-a lungul timpului, a pus în gaj tot ce a fost posibil, dar a reușit să iasă cu bine din situații. „Totuși, încă nu am ajuns să vină banul, să stea pe masă și să nu avem ce face cu dânsul. Tot plănuim, iată ne trebuie

demult am cumpărat prună uscată cu 70 lei kg. Diferența este mare”. După ce a efectuat mai multe vizite în Europa, susține că acolo fructele sunt mai puțin gustoase, dar ambalate frumos și de aceea se vând mai bine. „La noi totul e bun, mărul e frumos și gustos, dar nu avem cum ambala frumos, nu avem linie de sortare etc”.

În acest an producătoarea a fost afectată de secetă. „Sistemul vechi de irigare era demolat, cel nou nu era dat în exploatare, ploaie nu era, așa că am avut probleme. Totuși, au fost unele rezultate bune, pentru că am muncit mai mult, am dat îngrășămintele necesare la timp”. Încă simte efecte-

inclus anul împrejur în activitate, ca să nu fie nevoit să plece peste hotare”. Astfel, ea vrea să achiziționeze în timpul cel mai apropiat o linie de sortare, alta de ambalare pentru ca oamenii să poată munci anul întreg. Își dorește și tehnică mai modernă, pentru că a observat de curând că înainte de ploaie nu intrau discurile în pământ. „Avem tehnică, dar e cam veche, sper că în timp vom lua un tractor nou, o combină și tot așa”.

Are în plan asocierea cu alți producători pentru a crea o cooperativă, ca împreună să le fie mai ușor să organizeze procesul de producere și livrare. La fel, un vis al ei este să facă rost de utilajul necesar pentru

pentru o femeie este greu să facă afaceri în agricultură. „Te obosești foarte mult. Trebuie să fii o femeie puternică, să te scoli mai dimineată, să te culci mai târziu, să dovedești și acasă cu copii și pe câmp. O perioadă lungă nu am avut când să mă întâlnesc cu copiii”, ne spune ea. Are câteva sfaturi pentru doamnele care vor să se lanseze în acest sector. „Să nu le fie frică, să nu aștepte să le dicteze nimeni sau să-i dea cineva ceva. Să nu ridice mâinile în sus și să zică că nu mai poate, a obosit și va pleca peste hotare. Să suflece mânecile, să respire mai des și să facă ceea ce-i place. Numai așa va merge înainte”.

Producătoarea consideră

frigider, apoi vrem o linie de sortare, apoi de ambalare, la fel ne dorim și tehnologie pentru uscarea și congelarea fructelor și tot așa”. Își dorește să poată prelucra la întreprindere fructele pe care le crește, deoarece, zice, nu mai poate să le vândă cu un preț de nimic. „Avem livadă irigată, fructe bune și gustoase și noi le dăm cu 2-3 lei kilogramul? Unde s-a mai văzut? Nu

le embargoului rusesc. Anul trecut susține că a dat cea mai mare parte din mere la procesare. „Cu 45 de bănuți pentru kilogram am vândut mărul. Nici nu se merita să îl culegi. Nu știu dacă vom mai primi compensații pentru fructe, așteptăm și acum”. Până la embargou colabora cu agenți economici din mai multe țări: Armenia, Belarus, Polonia, Rusia, acum aceștia nu mai vin.

PLANURI MARI DE VIITOR

Întreprinderea pe care o conduce are angajați în jur de 22 tractoriști, până la 200 de muncitori sezonieri, iar 28-30 sunt angajați permanenți. „Din păcate, acesta e specificul muncii noastre, este de lucru o perioadă, apoi câteva luni nu este de muncă, dar omul vrea să fie

congelarea fructelor. „În magazinele noastre se vând fructe congelate în Polonia. De ce să nu le producem la noi în țară. Ar fi un produs solicitat, cred eu, pentru că fructele sunt ecologice, crescute, congelate și ambalate la noi acasă”. Vrea să mărească și suprafața de livadă, dar după model european, adică o suprafață mică cu pomi mulți la hectar și roadă mai mare. „Ne dorim cireșe, vișine, caise, poate și măr”.

FEMEILE POT DACĂ VOR

Claudia Savin este o femeie puternică, altfel nu ar fi reușit să pună bazele unei afaceri de asemenea gen și să o gestioneze cu succes de-a lungul a 20 de ani. Totuși, a avut parte de multe greutăți și consideră că

că în agricultura moldovenească se muncește mult, dar deoarece sectorul nu este pe deplin modernizat, munca nu este eficientă și nu dă roade bogate. Nici statul nu susține suficient agricultura, crede ea. „Nu se dă atenție destulă la agricultori. Ne amăgesc permanent că ne dau subvenții, compensații, iar banii așa și nu mai ajung în conturi. Noi continuăm să muncim și așa, pentru că nu rămânem nici un muncitor fără salariu, iar pentru pământurile luate în arendă la fel trebuie să plătim. Numai noi știm cum ne descurcăm”. O soluție mai radicală ar fi dacă s-ar aduna toți agricultorii și ar veni la Parlament. „Venim aici să-i întrebăm pe guvernanți: or lucrăm, or ne facem că lucrăm?!” a concluzionat Claudia Savin

Arina ROȘCA

PRINCIPALELE LUCRĂRI AGRICOLE

LUNA NOIEMBRIE

Noiembrie cunoscută și sub numele de Brumar este ultima lună de toamnă și perioada când se fac ultimele pregătiri pentru iernat. Deși frigul începe să își arate colții, activitățile câmpului nu încetează cu totul. Acum se termină însămânțările de toamnă și începe aratul miriștilor pentru primăvară. În livadă, dacă vremea este frumoasă, se plantează pomi fructiferi și arbuști, sau se sapă gropi pentru cei care urmează să fie sădiți în primăvară. Se îngroapă via pentru a o proteja de ger, iar trunchiurile copacilor se vopsesc cu var ca să nu-i ademenească pe iepuri să le distrugă scoarța. Animalele la fel sunt pregătite pentru perioada rece, se asigură adăposturile și se face trecerea treptată de la pășune la stabulație.

participarea la cursuri, conferințe apicole, studiu autodidact.

ZOOTEHNIE

- Se aplică măsurile sanitare – veterinarie prevăzute pentru această lună;
- Tot acum se pregătesc adăposturile pentru stabulație din timpul iernii;
- Trebuie să se aibă în vedere ca sub nicio formă să nu plouă pe animale. Curenții de aer nu trebuie să depășească 1m/s. Este foarte important acest aspect și astfel sunt evitate și îmbolnăvirile care pot duce la pierderi enorme;
- Lumina este un factor extrem de important având în vedere că influențează prin lipsă funcționarea glandei tiroide a animalelor, putând favoriza depunerea excesivă a grăsimii. Iluminarea adăposturilor se face natural, prin intermediul radiațiilor solare sau artificial cu ajutorul lămpilor incandescente.

se taie de la nivelul solului iar rădăcinile sunt lăsate în pământ. Această metodă păstrează azotul care este eliberat treptat pe măsură ce rădăcina se descompune;

- La culturile de ceapă verde, usturoi verde se procedează la desființarea culturii anterioare și nivelarea de exploatare;
- Întreținerea culturilor de tomate, ardei și castraveți, ciclul al-II-lea din solar;
- Se continuă semănăturile pentru salată, ridichii de lună (soiuri de toamnă-iarnă) în câmp;
- Se colectează și se etichetează semințele pentru anul viitor. Tot acum se aleg și soiurile sau hibridii care vor fi folosiți în cultura următoare.

VITICULTURĂ:

- Se pregătesc spațiile și vasele necesare pentru depozitarea vinului;
- În sol se încorporează îngrășămintele cu fosfor și potasiu;

urmând ca anul următor să nu mai rodească sau să producă o roadă mai săracă.

GRĂDINĂ ȘI FLORI:

- Se plantează bulbi de flori atât în solar, cât și în grădină;
- Înainte de plantare este recomandat să se facă o selecție a bulbilor și să fie îndepărtați cei stricați sau uscați. De asemenea, bulbii nu trebuie să prezinte nici zgârieturi, tăieturi sau zone moi;
- Se face mușuroirea trandafirilor cu scopul de a rezista mai bine peste iarnă;
- Se adună frunzele uscate din grădină/gazon;
- Se scot bulbii de dalie, begonie și gladiole și depozitează într-un mediu uscat pe perioada iernii;
- Se înlătură frunzele de trandafir căzute pentru a preveni boli specifice;
- Se culeg semințele și se pun la păstrat în pungi sau plicuri de hârtie, în locuri întunecoase și uscate;
- Pomii decorativi sensibili, care rămân în grădină pe timpul iernii (magnolie, smochin, dafin etc.), trebuie acoperiți cu o folie protectoare, cel târziu în această lună, mai ales în zonele deluroase, unde frigul vine mai repede;
- Tot la sfârșit de toamnă se pot planta flori perene și legume pentru sezonul rece. Se pot însămânța flori sălbatice, frezii, crini, anemone, cale etc; Investiți în hrănituri pentru păsări! Acestea sunt prietenii grădinii și vor menține scăzut numărul dăunătorilor;
- Este momentul să puneți ustensilele în cui. Acestea trebuie ascuțite, curățate sau date cu ulei. Le puteți depozita într-o magazie dar niciodată în aer liber deoarece frigul iernii le va distruge.

PLANTE MEDICINALE:

- Se culeg fructele de boz, "fratele" sălbatic al socului. Bozul este în prezent unul dintre cele mai eficiente tratamente împotriva kilogramelor în plus. Planta are efecte remarcabile și în tratamentul constipațiilor sau al hidropiziei;
- Se culege ciuboțica-cucului. Tratamentul cu ciuboțica-cucului reglează metabolismul, „îmbânzește” colesterolul și întărește sistemul imunitar;
- Se culege tătâneasa, în prezent una din cele mai folosite plante pe plan mondial;
- Se colectează rizomii de stânjenel, aceștia au numeroase proprietăți medicinale, fiind folosiți pentru prepararea diverselor medicamente homeopate sau, ca atare, în ceaiuri din plante;
- Se culege urzica moartă albă, florile se culeg prin ciupire, partea aeriană prin tăierea tulpinilor de sub ultimele frunze.

www.agrointel.ro

CULTURI DE CÂMP:

- Se finalizează lucrările de recoltare, transport și depozitare ale produselor agricole;
- Cea mai importantă activitate a lunii noiembrie este pregătirea terenului pentru campania de primăvară;
- Se eliberează suprafețele agricole de resturile vegetale;
- Este indicat ca toate terenurile agricole să fie arate înainte de intrarea în iarnă;
- Odată cu pregătirea terenului, se aplică 20 – 30 tone gunoi de grajd/ha, o dată la 3 – 4 ani și îngrășămintele pe bază de fosfor și potasiu, în cantitate de 40 – 60 kg substanță activă/ha;
- Arătura se efectuează în funcție de sol, la 18 – 20 cm adâncime, cu precizarea că pe solurile cu o vegetație prea înaltă se procedează mai întâi la o mărunțire a acesteia cu grapa cu discuri;
- Se finalizează pregătirea patului germinativ și a semănăturii la culturile de toamnă în epoca optimă, îndeosebi pe terenurile cu o bună aprovizionare cu apă a solului;
- Se îngrijesc semănăturile de toamnă cum ar fi rapița sau grâu.

APICULTURĂ:

- În zilele favorabile se pot continua o serie de lucrări de pregătire a familiilor de albine din luna trecută și remedierea stărilor anormale apărute: hrană insuficientă, pierderea mătci, umiditatea exagerată, pătrunderea șoarecilor în stupi;

- Accentuăm faptul că pentru iernare, familia de albine are nevoie de aproximativ 18 kg miere și 1,5-2 kg păstură pentru creșterea puietului în partea a doua a iernii și în primăvară;
- În zilele nefavorabile se poate aprecia starea familiei de albine prin ascultarea zumzetului albinelor cu un tub de cauciuc introdus pe urdiniș și vizualizarea foii de control;
- Umiditatea excesivă se înlătură prin mutarea stupilor într-un loc însorit pe vatră și îmbunătățirea aerisirii prin asigurarea unui spațiu de 1-2 cm în podișor care va fi acoperit de salteluță;
- Pe lângă lucrările efectuate în stupină, interesele apicultorilor în această perioadă au în vedere valorificarea produselor apicole obținute, planificarea pe perioada de iarnă a altor lucrări ce țin de pregătirea viitorului sezon apicol cu materiale și echipamente (întreținere, reparare, reformare, achiziție), completarea cunoștințelor prin

LEGUMICULTURĂ:

- În această perioadă se efectuează lucrări de recoltare la legumele rădăcinoase, vărzoase și se pregătesc spațiile pentru depozitarea acestora pentru perioada noiembrie-aprilie;
- Se adună resturile vegetale într-un spațiu pentru compostare, devenind astfel un îngrășământ organic prețios pentru recolta următoare;
- Se realizează arăturile de toamnă imediat ce culturile de legume din câmp sunt recoltate;
- Se finalizează recoltatul fasolei și a mazării. Truc! Planta

ATELIER AL ORGANIZAȚIILOR REGIONALE AGROinform

În ziua de 11 noiembrie, la sediul Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova AGROinform, a avut loc un atelier de lucru cu participarea directorilor executivi ai organizațiilor regionale și a echipei naționale de coordonare. În cadrul întrunirii s-au purtat discuții privind situația la zi din organizație, dar și din viața agricolă a republicii.

Iurie Hurmuzachi, vicedirector AGROinform a făcut o scurtă prezentare despre starea în prezent a sectorului agricol, a vorbit despre achitarea subvențiilor și a compensațiilor și a răspuns la întrebările directorilor referitor la aceste aspecte.

Directorii organizațiilor regionale au prezentat fiecare în parte raportarea activităților pentru lunile septembrie-octombrie în cadrul Programului ICAS, finanțat de organizația We Effect, Suedia. Ei au vorbit despre evenimentele pe care le-au desfășurat în aceste două luni, majoritatea din ei declarând că în proporție de 80-90 la sută au finalizat ceea ce au planificat inițial. S-a stabilit despre necesitatea de a actualiza baza de date a membrilor organizației.

Aurelia Bondari, director executiv AGROinform, a venit cu o planificare a activităților în cadrul Proiectului ICAS pentru anul 2016. Directorii executivi au fost informați despre faptul că în cadrul proiectului pentru anul viitor, pot fi modificate unele activități, fără a fi schimbați indicatorii. Unii directori executivi au solicitat ca activitățile din cadrul cercurilor neformale să își schimbe formatul, pentru a se putea lucra cu mai mulți

fermieri, pentru a putea organiza instruire specializate și a contribui la pregătirea profesională a fermierilor. Ei au solicitat mai puține activități, dar de amploare mai mare cu specialiști de nivel național.

MEMORANDUM SEMNAT DE AGROinform

În cadrul atelierului a avut loc semnarea unui Memorandum de colaborare între Unitatea de implementare a creditului de asistență acordat de Guvernul Republicii Polone, reprezentată de managerul financiar Valeriu Iașan și AGROinform. Potrivit lui Valeriu Iașan, datorită acestui Memorandum de colaborare, pot fi identificați mai ușor potențiali

beneficiari pentru accesarea creditului. „Am venit cu propunerea de a încheia acest Memorandum pentru a putea difuza informația pe teren prin toate căile posibile despre proiectul nostru. Prin acest Memorandum devenim parteneri în dezvoltarea proiectului Creditului Polonez și nu numai. Când aveți întâlniri în regiuni sau în capitală cu potențiali beneficiari, ne invitați să le aducem la cunoștință informația despre proiect. La fel și noi ne asumăm să vă informăm

despre toate schimbările și noutățile pe care le vom avea”. Iașan a prezentat care este situația la zi privind creditul polonez. În prezent se lucrează la 25 de dosare în valoare totală de 32 milioane de euro. Dosarele prevăd construcția de elevatoare, frigidere, ferme de porci și sere.

El susține că funcționarii din cadrul Unității de implementare a creditului urmează să vină cu propuneri la Parlament pentru a îmbunătăți procedurile necesare pentru a simplifica procesul de accesare a creditului. „Este un proiect

interesant, foarte complex. Dacă o să avem posibilitatea să îl implementăm, toți o să beneficiem de el”.

SEMINARE ORGANIZATE CU PARTENERII

De asemenea, în cadrul atelierului au fost planificate mai multe activități în cadrul proiectelor recent aprobate pentru anul 2015. Împreună cu Filiera Vinului, organizațiile regionale AGROinform desfășoară în această perioadă 10 seminare tematice în orașe pre-

cum: Hâncești, Ialoveni, Ungheeni, Nisporeni, Călărași, Strășeni, Criuleni, Anenii Noi, Orhei, Telenești. Organizațiile regionale asigură logistica seminarelor: sală, echipament și participanți care sunt mari producători de struguri tehnici din regiune, sau care vor să planteze, autorități.

La fel IFAD planifică pentru anul acesta efectuarea de seminare tematice: pomicultură, legumicultură și zootehnie, împreună cu reprezentanții organizațiilor regionale.

Arina ROȘCA

CREDITUL POLONEZ GREU DE ACCESAT

Creditul de o sută de milioane de euro, acordat Republicii Moldova de către Polonia, ar putea rămâne nevalorificat. Până în prezent, puțini agricultori și-au depus dosarele la unitatea de implementare a programului de asistență. Potrivit viceministrului agriculturii, Vladimir Loghin, fermierii sunt rezervați în privința proiectului, întrucât condițiile de accesare sunt prea dure. În prezent, ministerul examinează posibilitatea de a majora suma maximă a creditului, cu scopul de a folosi toate resursele. Sunt discuții și privind micșorarea plafonului de creditare

De la semnarea acordului de credit între Polonia și Republica Moldova, care a avut loc în luna mai a anului trecut, doar 25 de fermieri și-au manifestat interesul și au depus dosarele la unitatea care gestionează proiectul de finanțare. Cererea agricultorilor nu acoperă nicio treime din totalul fondului de cre-

ditare, care se cifrează la aproape 100 de milioane de euro. În condițiile în care perioada de accesare se încheie în luna iulie a anului viitor, autoritățile spun că programul de asistență riscă să nu fie valorificat pe deplin. Subiectul a fost discutat în cadrul Comisiei Economie, Buget și Finanțe din Parlament.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare îndeamnă agricultorii să participe activ la proiectele internaționale de creditare și granturi, realizate în Moldova. Viceministrul Agriculturii, Vladimir Loghin, spune că va încerca să negocieze cu polonezii micșorarea plafonului de creditare. Valoarea minimă a unui împrumut oferit agenților economici din creditul polonez este în prezent de 500 de mii

de euro. Chiar dacă rata dobânzii nu depășește două procente, puțini sunt interesați să acceseze asistența financiară. Ministerul examinează și posibilitatea de a majora suma maximă a creditului, cu scopul de a folosi toate resursele.

„La semnarea și ratificarea Creditului polonez de 100 mil. euro s-a stabilit pragul maxim și minim al sumei care poate fi solicitată. Orice fermier este în drept să beneficieze de un credit de la 500 mii la 2 mil. de euro. Din păcate, până la momentul de față interes de a participa la proiect au exprimat doar 32 întreprinderi agricole, dintre care șapte cereri au fost respinse din motiv că

documentele au fost prost pregătite”, a explicat viceministrul.

Potrivit spuselor sale, celelalte 25 companii cer o sumă totală de 32 mil. euro, motiv din care există posibilitatea de a majora suma maximă a creditului. „Propunerea de a majora pragul de sus aparține deputaților din Comisia de economie, buget și finanțe. În opinia lor, în situația dată există oportunitatea de a majora limita creditului până la 4-5 mil. euro, sau chiar de a o elimina. Dacă Parlamentul va lua o decizie pozitivă, atunci ne rămâne doar să o executăm”, a spus Loghin. Acesta afirmă că asemenea pasivitate a fer-

mierilor se poate datora asituației social-economice complicate. „Noi am introdus limită la credite deoarece ne-am așteptat la un număr mare de cereri. Oamenii sunt stopați de ceva și această problemă trebuie rezolvată”, a explicat Loghin.

Procesul de valorificare a creditului pare să fie îngreunat și de responsabilii din cadrul Ministerului Finanțelor, care au respins recent două dosare ce urmau să primească avizul instituției. Precizăm că împrumutul polonez este acordat fermierilor pentru o perioadă de 12 ani, cu o rată a dobânzii de doi la sută anual și o perioadă de grație de trei ani.

DISCUȚII PRIVIND SUBVENȚIILE PENTRU ANUL 2016

Au avut loc deja câteva ședințe a Grupului de lucru pentru elaborarea proiectului Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor Fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016. În cadrul primei ședințe, reprezentanții Agenției pentru Intervenție și Plăți în Agricultură (AIPA), au informat membrii Grupului despre situația la zi privind valorificarea mijloacelor Fondului de subvenționare a producătorilor agricoli în anul 2015, inclusiv din contul datoriei din anul 2014.

Astfel, pe parcursul anului curent, AIPA a recepționat mai mult de 4000 cereri de subvenționare, în valoare totală de cca 551 milioane lei, dintre care un număr de 46 de cereri în sumă totală de 6 655 028 milioane lei au fost achitate integral. Un aspect inedit în procesul de subvenționare din anul curent, spun funcționarii, îl constituie faptul că din totalul de 4074 cereri recepționate,

1350 dosare au fost depuse în ultimele câteva zile ale perioadei de recepționare a dosarelor. Valoarea totală a acestor cereri constituie 135 milioane lei.

De notat, că pentru perioada de referință, din totalul de 610 milioane lei alocate prin legea bugetului pentru anul 2015, au fost achitate restanțele la plata subvențiilor pentru perioada anului 2014 în sumă totală de cca 209 milioane

lei pentru 2330 de dosare. Totodată, pentru perioada de subvenționare 2015, au fost autorizate spre plată 1671 cereri de subvenționare în sumă totală de 145 mil. lei.

În cadrul ședințelor, membrii Grupului de lucru au înaintat propunerile inițiale privind prioritățile procesului de subvenționare pentru anul 2016. De principiu, grupul de lucru a convenit ca, până

la adoptarea Legii privind principiile subvenționării în agricultură, promovată de Ministerul Agriculturii, Regulamentul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, să aibă la bază prevederile regulamentului

pentru 2015 cu actualizările necesare și aplicarea anumitor coeficienți în dependență de valoarea Fondului de subvenționare aprobat în legea Bugetului de stat 2016. În același timp, măsurile de sprijin și principiile de subvenționare urmăresc strict prevederile

Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020 aprobat prin Hotărârea de guvern nr. 742 din 21.10.15.

Reprezentanții asociațiilor de fermieri prezenți la ședințe au insistat pe introducerea din 2016 a unei scheme de subvenționare directă și a unor plăți directe complementare, care să cuprindă 50% din valoarea Fondului de subvenționare. Toate părțile implicate în proces au fost de acord ca pentru următoarele ședințe ale grupului de lucru să fie aduse argumentările și studiile necesare pentru luarea unei decizii comune.

AU FOST ÎNREGISTRATE 7 GRUPURI DE PRODUCĂTORI

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), autoritatea centrală responsabilă de recunoașterea și monitorizarea activităților grupurilor de producători, a demarat șirul de activități procedurale în vederea consolidării cooperării/asocierii între producătorii agricoli pe anumite produse omogene. Scopul acestor activități este de

dintre obiectivele MAIA este sporirea investițiilor comune în infrastructură și creșterii durabile a performanței economice și asigurării competitivității în agricultură și sporirii exportului de produse agricole/agroalimentare și creșterii veniturilor obținute din activitățile agricole.

Astfel, până la moment, au fost emise și înmânate

- să fie constituit din minimum 5 membri – fiecare cu o pondere maximă de 20% din voturile la adunarea generală;
- în actele de constituire și statutul grupului va fi inclus, obligatoriu, angajamentul membrilor asociați de a comercializa produsul sau grupul de produse omogene;
- să dețină un sistem

a contribui la majorarea cantității producției, asigurarea realizării produselor pe piețele locale și externe; reducerea costurilor și stabilizarea prețurilor la producător și promovarea tehnologiilor de cultivare, dar și a practicilor de gestiune durabilă a mediului, cum ar fi protejarea calității apelor, solului și menținerea biodiversității ariei de operare.

De asemenea, unul

avize de recunoaștere a grupurilor de producători/certificate tematice pentru 7 grupuri de producători. Pentru a obține recunoașterea, grupul de producători trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să fie înregistrat legal în una din formele organizatorico-juridice de organizare, conform Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi Nr. 845 din 03.01.92;

centralizat de contabilitate, facturare, înregistrare și urmărire cantitativă, calitativă și valorică a producției membrilor săi, comercializată prin intermediul grupului de producători, etc.

Aceste activități derivă din principalele documente de politici ale statului și sunt în plină concordanță cu angajamentele stabilite în acordurile de colaborare cu exponenții comunității internaționale a donatorilor.

APIA ROMÂNIA REIA COLABORAREA CU AIPA

Recent la Chișinău, a fost reînnoit Protocolul Bilateral de Cooperare Interinstituțională între Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) România și Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) din Republica Moldova. Protocolul a fost semnat de Mihail Spătaru, director general APIA și Petru Maleru, director AIPA.

Având în vedere rezultatele bune ale cooperării din anii anteriori, concretizate prin organizarea unor serii de întâlniri, seminarii și instruirii pentru experții AIPA, cele 2 instituții și-au exprimat interesul și disponibilitatea de a continua cooperarea și schimbul de experiență și bune practici, prin semnarea unui nou protocol de colaborare. Acesta marchează cel de-al cincilea an de cooperare interin-

stituțională, ca urmare a semnării primului acord de cooperare între cele două părți în anul 2010.

În cadrul protocolului, APIA va acorda asistență AIPA în procesul de stabilire a unor politici, practici și proceduri uniforme în domeniul stimulării investițiilor în sectorul agricol. Totodată, APIA va asista AIPA în procesul de implementare și perfectare a sistemului de management și control intern, în scopul asigurării unei gestiuni eficiente a fondului

de subvenționare în cadrul instituției din Republica Moldova. De asemenea, se va aprofunda colaborarea în domeniul instruirii personalului din aparatul central și din oficiile teritoriale ale AIPA, prin organizarea în continuare a școlilor de vară/iarnă, atât în România, cât și în Republica Moldova, dar și din țările membre ale UE pentru conferințierea în beneficiul experților AIPA sau a reprezentanților fermierilor din Republica Moldova.

VINURILE MOLDOVENEȘTI EXPUSE ÎN BELARUS

Brandul național „Vinul Moldovei” a participat la expoziția specializată „Producători de vinuri, băuturi tari, bere și băuturi nealcoolice”, care s-a încheiat recent la Minsk. Potrivit reprezentanților Oficiului Național al Viei și Vinului (ONVV), nouă companii vinicole au prezentat vinurile lor sub brandul unic „Vinurile Moldovei”. Vinurile noastre au concurat în topul preferințelor consumatorilor cu vinurile din Georgia, Grecia și Italia. „Piața Republicii Belarus este foarte importantă pentru vinul moldovenesc. Expoziția

este o platformă ideală pentru atragerea clienților noi, dar și promovarea Moldovei drept un bun producător de vinuri calitative. Sunt convins că participarea la acest eveniment oferă o extindere a gamei și creșterea volumului exporturilor către Republica Belarus”, a declarat directorul ONVV, Dumitru Munteanu. Republica Belarus este prima la importul de vin în vrac și a șasea țară după volumul exporturilor de vinuri îmbuteliate. În anul 2014 în Republica Belarus au fost exportate 9% din totalul vinurilor îmbuteliate autohtone.

TĂIERILE DE TOAMNĂ LA POMII FRUCTIFERI

Tăierile anuale ale pomilor se numără printre lucrările esențiale de care trebuie ținut cont pentru a avea o livadă sănătoasă și mai ales productivă. Fie că vorbim de tăierile de întinerire, de fructificare sau de formare a coroanei, care se aplică în primii 4-5 ani de la plantare, de aceste lucrări depinde longevitatea, sănătatea și mai ales fructificarea livezii. Lipsa unei toaletări a pomilor fructiferi se răsfărge asupra performanței de rod a livezii. Astfel, pomii se vor supraîncărca cu fructe, care vor rămâne mici, urmând ca anul următor să nu mai rodească sau să producă o roadă mai săracă.

Doctor inginer Florin Șerbu de la Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Viticultură și Vinificație Blaj, explică că în această perioadă tăierile se aplică numai semințoaselor și neapărat după ce pomii se dezbracă de toate frunzele. „După ce vine frigul și cad frunzele se pot face tăieri, dar numai la semințoase. În general cel mai indicat este să se înceapă după 15-20 ianuarie dacă nu se anunță geruri puternice. Pentru că dacă tăierea nu se aplică cum trebuie din toamnă, s-ar putea ca gerul să atace pomul, iar primul mugure care este pe capăt la tăietură să înghețe. Dacă se lasă până primăvara trebuie neapărat să nu fie zăpadă sau bură pe pomi”, explică inginerul.

ÎNLĂTURAREA CRENGILOR BOLNAVE – OBLIGATORIE

Toamna se înlătură doar crăcile uscate sau se curăță ramurile rupte care au rămas pe pomi, astfel fiind diminuată cantitatea de dăunători care iernează în jurul acestora. „După ce a picat toată frunza se aplică un tratament cu piatră vântă ca și dezinfectant. Chiar dacă se alege ca tăierile să fie făcute toamna, acestea se efectuează numai la temperaturi care să nu coboare sub -5 C. Și frunzele din jurul pomilor se pot curăța ca să nu își facă cuib șobolanii. Se pot pune de asemenea momeli”, a mai spus specialistul. El

precizează că tot în această perioadă putem elimina și ramurile afectate de boli astfel că tăierea acestora se va face cât mai aproape de inelul crengilor fără să rănim scoarța. Prin tăierile de rodire se urmărește atât proporționarea ramurilor de rod, cât și sporirea potențialului pomului toaletat. Se rărește coroana, iar ramurile uscate, rupte sau care sunt prea apropiate, se înlătură.

CÂND SE FAC TĂIERILE TOAMNA

Tăierile pot fi făcute toamna doar când sunt anunțate ierni lungi și geroase, astfel că pomicul-torul ar putea risca să nu reușească să aplice aceste lucrări primăvara. Dacă pomii pornesc deja în vegetație primăvara practic prin tăiere sunt eliminate părțile cele mai importante, iar pomul va intra în noul ciclu de fructificare cu o vigoare mai slabă și cu fructe semnificativ mai puține. „Seva bogată din iarnă are tendința să meargă către mugurii din extremitățile noi, iar tăierile vor cauza pierderea acestor substanțe nutritive. Pomul va rămâne slăbit în acel an, fără vigoare și cu fructe

mici”, a mai spus specialistul. Nici pomii mici cărora le trebuie formată coroana nu trebuie tăiați toamna pentru că dacă vor urma geruri serioase, acestea le vor provoca daune mari. În cazul arbuștilor trebuie o atenție sporită, pentru că de exemplu în cazul murului, despre care se știe că este sensibil la ger, îi pot fi aplicate tăieri doar după jumătatea lunii aprilie.

De regulă la toaletarea anuală vom urmări să:

- eliminăm ramurile uscate, rupte sau rănite;
- îndepărtăm ramurile care se ating sau se intercalează;
- îndepărtăm ramurile

care se îndreaptă spre interiorul coroanei;

- întotdeauna tăiem la o ramificație înlocuind lăstarii bătrâni cu cei tineri; în cazul în care nu avem ramificație (în general la tăierile de formare a coroanei) se taie oblic, deasupra unui mugure orientat spre exterior, fără a-l răni, dar nici prea departe de el;
- rănilor produse în timpul tăierilor cu diametrul mai mare de 2 cm se acoperă cu soluție specială, de obicei pe bază de ceară, pentru prevenirea infecțiilor și stimularea vindecării;
- după o tăiere severă s-ar

putea să avem în primul an o recoltă slabă sau chiar deloc, care însă va compensa cu recolta din anul următor.

Lipsa unei toaletări a pomilor fructiferi se răsfărge asupra performanței de rod a livezii. Astfel, pomii se vor supraîncărca cu fructe, care vor rămâne mici, urmând ca anul următor să nu mai rodească sau să producă o roadă mai săracă. Specialiștii atrag atenția că după 5-7 producții mari, pomii nu mai rodesc deloc și se declanșează procesul de uscare prematură, iar coroana se mutilează prin frângerea ramurilor.

SEMĂNĂTOAREA MANUALĂ CARE ÎNLOCUIEȘTE MUNCA A 15 ZILIERI

Între echipamentele și utilajele agricole expuse în acest an la expoziția „INDAGRA” din București, s-au vândut foarte bine produsele destinate fermelor mici. Agricultorii și crescătorii de animale au venit, au văzut, au cumpărat, iar unde au putut, au plecat acasă cu achiziția. Este și cazul unei semănători fabricate în Coreea de Sud și, mai nou, importată pe piața din România. Echipamentul pentru micii fermieri s-a vândut ca pâinea caldă, mai ales pentru că este unul foarte simplu. Nu necesită vreun alt utilaj sau accesoriu și vine în două variante: pentru însămânțarea pe un rând sau pe două, cu ajustarea distanței de însămânțare de la 5 cm la 51 cm. „Au avut mare succes pentru că sunt utilaje mici, foarte practice. Deosebit de ușor de folosit, au o greutate care permite micului fermier să ridice echipamentul cu o singură mână”,

explică Elisabeta Adam de la compania importatoare din București.

Potrivit importatorului, utilajul poate înlocui munca a 15 zilieri întrucât sapă, însămânțează, acoperă și apoi compactează solul la o singură trecere. Cu rulourile acoperite de un burete, se previne lipirea solului chiar și pe timp de ploaie, iar rulamentul pentru ambreiaj a fost gândit special pentru a evita căderea semințelor când semănătorea este mișcată înapoi. Echipamentul include un

container transparent de semințe, pentru a observa din timp terminarea semințelor și evitarea zonelor rămase neînsămânțate. Semănătorea pentru gospodari se poate utiliza pentru mai multe culturi: fasole, ridichi, morcov, varză, spanac, muștar, ceapă, arpagic, pătrunjel sau porumb. Prețul unui astfel de semănător manual ajunge, cu tot cu TVA, la 1.000 de lei românești pentru varianta pentru un sigur rând și la 1.500 de lei pentru cea pentru două rânduri.

TEHNOLOGIE INOVATOARE LA PRELUCRAREA MIGDALELOR

Tehnologia de procesare în domeniul agricol reprezintă un element deosebit de important pentru profitabilitatea unei companii. În acest sens, o firmă din Castellón, Spania, a accesat fonduri europene în valoare totală de 1,3 milioane de euro, pentru modernizarea unității de procesare. Compania spaniolă „Frusecs”, specializată în producția de nuci și alune, este formată dintr-o cooperativă și o unitate de producție și de marketing, completând ciclul complet de obținere a migdalelor, de la câmp la produsul finit și oferind astfel o trasabilitate completă.

Astfel, pentru a extinde capacitatea de producție de migdale și implicit a companiei, beneficiarul a solicitat finanțare nerambursabilă pentru achiziționarea unui boiler pe aburi pentru procesarea produselor. Prin utilizarea acestui echipament se obțin și diverse subproduse, respectiv coaja și pielea migdalelor, care pot fi folosite mai departe drept combustibil. Proiectul de modernizare a unității de procesare a avut un buget total de 1.304.430 de euro, valoarea finanțării nerambursabile fiind de 260.885 euro. Obiectivul urmărit a fost eficientizarea activității companiei prin intermediul unei tehnologii moderne, valorificarea produsului în întregime, reducerea cantității de reziduuri și deșeuri și reutilizarea acestora.

Principală activitate a proiectului a

constat în achiziționarea și instalarea boilerului pe aburi, acesta funcționând pe baza combustibilului generat prin arderea cojilor de migdale. În urma procesului tehnologic se obțin diferite produse finite, respectiv migdale întregi, făină de migdale sau cereale de dimensiuni variabile. Prin investiție, procesul de albire a migdalelor a devenit mai eficient cu ajutorul echipamentului de înaltă tehnologie.

Utilizarea tuturor subproduselor și transformarea acestora în combustibil determină reducerea deșeurilor, cu efecte benefice asupra mediului înconjurător. Succesul investiției a inspirat noi idei pentru îmbunătățirea eficienței utilajului achiziționat, de exemplu prin folosirea unor procedee ce permit utilizarea pielețelor și a nămolului de epurare pentru generarea aburului. Investiția în tehnologie modernă și ecologică contribuie la obținerea unei producții eficiente, la creșterea profitabilității și la protejarea mediului.

COPIII SUNT CEI MAI AFECTAȚI, DE PNEUMONIE

La 12 noiembrie 2015, în toată lumea a fost marcată Ziua Mondială a pneumoniei. Din anul 2009 comunitatea internațională și-a pus drept obiectiv să sensibilizeze și informeze publicul privind prevenirea și tratamentul pneumoniei, astfel prevenind milioanele de decese care sunt înregistrate în întreaga lume în fiecare an. În Republica Moldova se observă o continuă creștere a nivelului de morbiditate și mortalitate prin bolile respiratorii la copii.

Anul acesta, tema de comunicare stabilită de Coaliția mondială împotriva pneumoniei, a fost: „Fiecare respirație contează. Oprește pneumonia acum”. Specialiștii susțin că cele mai severe cazuri

de pneumonie survin la copiii sub 5 ani și la această vârstă este principala cauza de deces, mai ales în țările sub-dezvoltate, unde persistă subnutriția, lipsa medicației și vaccinării, nerespectarea condițiilor

de igienă, creând o povară economică familiilor, comunităților și autorităților.

Pneumonia este o infecție a aparatului respirator ce afectează mai frecvent copiii și bătrânii, cu

o incidență la nivel global de 43 cazuri la 1000 de nou născuți și se încadrează în categoria infecțiilor pneumococice de rând cu meningita, septicemia, otita medie, sinuzita sau bronșita.

Conform sumarului executiv al Raportului de progres privind pneumonia și diareea 2015, în fiecare minut șase copii mor de pneumonie sau diaree. Aceste două cauze de deces au costat viața a peste 1,5 milioane de copii sub vârsta de cinci ani în anul 2015. Cam 5,9 milioane de copii din întreaga lume au murit înainte de a împlini vârsta de 5 ani. Pneumonia a fost responsabilă de 16% din totalul acestor decese.

În Republica Moldova se observă o continuă creștere a nivelului de morbiditate și mortalitate prin bolile respiratorii la copii. Incidența în anul 2014 prin bolile aparatului respirator la copii de vârstă 0-5 ani a constituit 731,0 cazuri la 1000 de copii de vârstă respectivă (a. 2013 – 707,8 cazuri

la 1000 de copii de vârstă respectivă). Indicele mortalității prin bolile respiratorii în a. 2014 a fost de 2,0 decese la 1000 de născuți vii sau 16,9% din totalul deceselor la copii de aceeași vârstă (a.2013 – 1,3 decese la 1000 născuți vii, sau 11,1%).

Pneumonia este o formă de infecție respiratorie acută, care afectează plămânii și este cauzată de o serie de agenți infecțioși, inclusiv virusuri, bacterii și ciuperci. Pneumonia la copiii de 0-5 ani se manifestă prin febră ridicată (> 39°C), frisoane, tuse, lipsa poftei de mâncare, vărsături, dureri de cap. În debut poate părea o răceală banală prin faptul că semnele clinice sunt comune – tuse, obstrucție nazală și febră. În continuare, cu instalarea pneumoniei, la copilul bolnav persistă dificultate în respirație, șuierat la expirație, stare generală alterată, febră, respirații frecvente.

Există și o serie de factori care favorizează apariția pneumoniei: condiții deficitare de îngrijire

și igiena precară; nutriție dezechilibrată și malnutriție; contactul cu mediile aglomerate și instituționalizarea (creșe, grădinițe); expunerea la fumul de țigară; fumatul mamei în perioada de graviditate; afecțiuni deja existente – copilul va fi mult mai predispus la pneumonie în formă gravă, dacă suferă deja de anumite boli (malformații congenitale, bronșite, HIV, rujeola etc.).

Prevenirea pneumoniei și tratamentul la timp și corect – reduce mortalitatea infantilă, iar pentru a realiza aceste obiective în continuare rămân a fi importante: imunizarea împotriva Hib, pneumococ, rujeola și tuse convulsivă (pertusis); alăptarea la sân în primele 6 luni; respectarea strictă a regulilor de igienă personală, cu spălarea pe mâini cu săpun, în instituțiile pentru copii și la domiciliu; diminuarea poluării aerului din interiorul încăperilor prin utilizarea sobelor sigure; interzicerea fumatului în prezența copiilor etc.

RISC DE PESTĂ PORCINĂ

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), a introdus recent interdicție la importul și tranzitul porcilor vii și a cărnii din porc din regiunile Odessa și Nikolaev, Ucraina. Această acțiune a fost necesară din cauză că în unele raioane din aceste regiuni a fost depistat virusul cumei africane a porcilor. Boala este foarte contagioasă și afectează atât porcii sălbatici, cât și cei domestici.

ANSA atenționează asupra riscului de pestă porcină africană în imediată apropiere, la 60 – 100 km de la granița Republicii Moldova, care poate produce mari pierderi economice crescătorilor de animale. Cazurile de pestă porcină înregistrate regiunile Odessa și Nicolaev, au făcut necesară avertizarea publicului larg din Moldova cu privire la pericolul și evoluția acestei boli, se spune într-un comunicat al organizației. Pesta porcină africană este o boală infecțioasă, de origine virotică, foarte contagioasă, cu evoluție obișnuit acută. Ea afectează porcii mistreți și

porcii domestici indiferent de rasă, vârstă și sex. Boala este produsă de virusul pestei porcine africane.

Virusul pestei porcine africane, este foarte rezistent la factorii fizici, chimici și biologici. Rezistă până la trei luni în unitățile de creștere a porcilor sau în terenuri contaminate, 10 săptămâni în cadavre, 18 luni în sânge păstrat la temperatura de +400 C, 6 ani în sângele conservat prin congelare, 3-6 luni în carnea sărată și afumată. Virusul este inactivat în 60 de minute la 560 C, în 15 minute la 600 C și în 24 ore prin soda caustică.

Virusul se poate trans-

mite prin contactul animalelor bolnave cu cele sănătoase, în mod direct, dar se poate transmite și indirect prin: hrănirea porcilor cu resturi de la bucătărie, când originea cărnii de porc folosită la gătit nu este cunoscută, vectori biologici (căpușe din anumite specii care au

parazitat anterior porcii bolnavi), vectori infectați ca: vehicule, haine, adăposturi în care a evoluat boala, sânge, țesuturi, secreții și excreții de la animalele bolnave sau moarte, animale care au trecut prin boala și rămân purtătoare de virus.

Clinic se caracterizează

prin hipertermie, tulburări cardiovasculare, respiratorii și nervoase, asemănătoare cu cele întâlnite în pesta porcină clasică, iar anatomopatologic prin leziuni mai grave de diateză hemoragică. Pentru această boală nu există tratament specific și nici vaccin eficient, prin urmare, toate

animalele suspecte vor fi ucise și distruse, iar proprietarii vor fi despăgubiți de către stat la prețul de piață al animalelor.

În vederea unei intervenții rapide și eficiente a serviciilor veterinare specializate, cetățenii trebuie să anunțe imediat autoritățile sanitare veterinare, îndeosebi cei care vine în contact cu porcii domestici și sălbatici dacă observă situații suspecte. Iată care sunt principalele semne de boală: mortalitate ridicată, aproape de 100%, intervenită într-un timp extrem de scurt; stare febrilă cu temperatura corporală foarte ridicată (40,50 – 420 C); roșeață sau învinețirea pielii, a marginilor urechilor, a vârfului picioarelor, a abdomenului și pieptului; lipsa poftei de mâncare, apatie și impleticire în mers, care pot apărea cu 24 - 48 de ore înainte morții; vomitări, diaree (uneori cu sânge) și urdori la ochi.

MĂRUL CU PULPĂ ROȘIE: CÂT COSTĂ ÎNFIINȚAREA UNEI LIVEZI

Merele cu pulpă roșie se numără printre cele mai noi tendințe în livezile din Europa. Țări ca Belgia sau Ungaria au prins deja gustul acestei oportunități de afaceri în pomicultură, iar pepinierele străine au început să importe puieți și pentru livezile din România. Printre primele pepiniere care au intrat pe piață cu „BioRed” – soiul de mere cu miez roșu, este cea deținută de Balogh Zoltan, iar puieții sunt aduși de Pal Laszlo, proprietar, la rândul său, al unei afaceri pe pomicultură în județul Harghita.

„BioRed” se numește soiul de mere cu miez roșu. Este o noutate în

pomicultura românească și deocamdată puieții sunt aduși din Ungaria. Soiul

este foarte rezistent și a fost creat pentru procesare, adică pentru sucuri și pentru alte produse, așa cum sunt chipsurile din mere”, susține Pal Laszlo. Prețul unui puieț de măr cu miez roșu este între 12 și 15 lei românești, în funcție de dimensiunea comenzii. „Suntem foarte solicitați, așa că pentru cine vrea să planteze în această toamnă, nu mai avem nimic pe stoc. Nici pentru la primăvară. Doar să ne dea din timp comandă pentru

toamna viitoare”, explică Pal Laszlo.

Densitatea de plantare a noului soi de mere nu diferă cu nimic față de cea la soiurile tradiționale, iar recomandarea importatorului este de 3.000 de pomi, ceea ce face ca necesarul de puieți pentru un hectar de livadă să se ridice la cel puțin peste 8.300 de euro.

„Producția este similară, doar că aceste mere sunt, de regulă, mult mai mici, nu sunt pentru comercializare în stare proaspătă pentru că nu se țin. Nici gustul lor nu este unul parfumat, dar la procesare sunt ideale pentru că păstrează aroma naturală a mărului”, precizează Pal Laszlo.

Denumirea oficială a

soiului de mere cu pulpă roșie este MV04. Se coace în ultima săptămână a lunii august sau în prima săptămână a lunii septembrie. Fructul este cel mai recomandat pentru industria alimentară, având o dimensiune mică, în medie cu un diametru de 68 mm și o greutate de 15 grame. Merele au o formă globulară turtită, cu o coajă acoperită cu un ușor strat de pruină de un roșu închis cu lenticile mari. Pulpă roșie a merelor este zemoasă, acrișoară, cu un gust ușor astringent. La fel ca și fructele, și frunzele acestui măr sunt roșii. „Începe să rodească foarte timpuriu. Perioada de înflorire este foarte timpurie. Față de rapăn prezintă o rezistență parțială”, mai spune importatorul.

EUROPENII LEGALIZEAZĂ CONSUMUL DE INSECTE, VIERMI ȘI ALGE

Parlamentul European a avizat o propunere care prevede introducerea în consum a unor noi alimente, cum ar fi insectele, algele și noi tipuri de ciuperci. Noua legislație va trebui să aducă modificări în ceea ce privește definiția alimentelor noi, care nu a mai fost actualizată din 1997. Votul din Parlamentul European aduce cu sine și proceduri pentru autorizarea noilor alimente pentru ca acestea să poată fi produse și comercializate în cele 28 de state membre. Mai întâi se vor face studii și analize care să garanteze că insectele nu afectează starea de sănătate a populației.

James Nicholson, europarlamentar susține că sectorul agroalimentar este în continuă schimbare, adaptare și îmbunătățire. „Trebuie să fim mereu pregătiți pentru schimbare. Avem nevoie de un cadru legislativ funcțional, care să țină pasul cu dezvoltările tehnologice din ultimii 20 de ani”. Pentru

ca această inițiativă să intre în vigoare de anul viitor, mai este nevoie de acordul Consiliului European. Alături de insecte mai apar în lista noilor alimente algele, unele ciuperci și noi tipuri de coloranți.

La ora actuală, UE nu reglementează în mod clar situația alimentelor produse din insecte și nici nu există evaluări privind siguranța acestora conforme cu reglementările în vigoare. În consecință, majoritatea statelor membre au interzis până acum folosirea insectelor pe post de aliment. Totuși, există state membre unde acestea se consumă. În magazinele din Marea Britanie se comercializează în mod legal larve ale gândacilor de făină, greieri și lăcuste, iar supermarketurile din Olanda vând burgeri și nuggets din insecte. Mai mult, un lanț belgian de supermarketuri oferă clienților burgeri cu viermi buffalo și pastă vegetală cu larve de gândaci de făină.

STAFIDELE CARE SE USUCĂ SINGURE

Cultivarea stafidelor este o activitate care necesită o forță de muncă impresionantă angrenată în recoltare și, implicit, costuri ridicate pentru cultivatori. Un cultivator din Statele Unite, fost angajat al Ministerului Agriculturii, pare să fi găsit soluția pentru reducerea acestor costuri. David Ramming a dezvoltat mai multe soiuri de stafide, iar în cazul unuia dintre acestea, „Sunpreme”, a observat că fructele se usucă singure pe butuc, fără ca acest lucru să le afecteze calitatea. Ramming a descoperit soiul la mijlocul anilor 1990, după ce a realizat numeroase încrucișări, din varietăți de stafide. Cultivând această varietate, fermierii nu mai au nevoie de la fel de mulți lucrători pentru a tăia

ciorchinii și a-i pune la uscat în tăvi speciale.

Cultivatorul american crede că descoperirea sa va avea un mare impact asupra industriei de profil. Pe de o parte, se vor reduce considerabil costurile cu forța de muncă. Pe de altă parte, ca urmare a creșterii profitabilității, suprafețele cultivate cu stafide nu vor mai scădea

din cauza faptului că fermierii se orientează în prezent către culturi mai profitabile, cum sunt migdalele sau fisticul.

Munca lui David Ramming este continuată în cadrul instituției americane de către geneticianul Craig Ledbetter. „Practic, industria cultivării stafidelor dorește să fie similară celei de culti-

vare a alunelor, adică să fie complet mecanizată. Folosind soiul „Sunpreme”, facem un pas către acest deziderat”, considera Craig Ledbetter. Cercetătorii spun că și în cazul noului soi există anumite semne de întrebare, ca în cazul altor multor inovații. Spre exemplu, oamenii de știință încă lucrează pentru a depăși două probleme. Noul soi de stafide este mai puțin pigmentat și nu are o aromă la fel de puternică, comparativ cu varietățile din care a fost obținut. Aprofundarea cercetărilor le dă speranțe cultivatorilor. Strugurii, inclusiv stafidele, reprezintă a treia cea mai mare cultura din California, generând încasări de aproape 6 miliarde de dolari numai la nivelul anului 2014.

PEȘTE MAI SCUMP PENTRU UE

Uniunea Europeană a plătit un preț de șase ori mai mare pentru achiziționarea de pește de pe piețele străine, este concluzia Curții de Conturi de la Luxemburg. UE a plătit mai mult pentru peștele ton cumpărat din Mozambic, din cauza estimărilor nerealiste privind capturile. De exemplu, în 2012, costul unitar pe tonă pentru peștele ton din Mozambic a fost calculat la circa 120 de euro. Din cauza capturilor scăzute, prețul s-a situat la valoarea de 850 de euro.

Această discrepanță de costuri apare deoarece Uniunea Europeană plătește țărilor terțe o sumă în avans pentru drepturile de pescuit, pe baza cotelor de captură înregistrate anterior. Curtea de

Conturi concluzionează în raportul său că aceste cote au fost mult prea optimiste, Uniunea Europeană fiind nevoită să plătească sumele în avans, chiar și atunci când producția obținută a fost sub așteptări. Mai mult decât atât, în acordurile de pescuit semnate de Uni-

unea Europeană se stipulează că UE trebuie să plătească o sumă suplimentară în cazul în care capturile de pește depășesc cotele menționate în contract. Cu toate acestea, nu există nicio clauză în contract prin care UE să plătească mai puțin dacă respectivele cote sunt sub așteptări.

Curtea de Conturi recomandă Uniunii Europene să stipuleze în viitoarele contracte ca plățile să se efectueze doar pe baza capturii obținute. Chiar și așa însă, negocierile cu țările terțe pot fi deseori extrem de dificile, în contextul în care acestea cu greu pot fi trase la răspundere în cazul unor neînțelegeri contractuale.

WWW.AGRAVISTA.MD

TE INFORMEAZĂ LA TIMP,
OFERINDU-ȚI CELE MAI BUNE
ARGUMENTE ÎN ORICE NEGOCIERE!

MUȚI PRODUCĂTORI S-AU CONVINS
**CĂ ESTE MULT MAI GREU
SĂ VINZI PRODUSUL
LA UN PREȚ CONVENABIL,
DECÂT SĂ PRODUCI**

Federația Agricultorilor AGROinform prezintă prețurile săptămânale angro la fructe și legume pe 5 piețe din Moldova
Informația despre prețurile săptămânale o puteți accesa pe www.agravista.md 12.11.2015

Denumirea produsului	Piața agricolă Edineț			Piața angro Bălți			Piața angro Chișinău (Albișoara)			Piața agricolă Ungheni			Piața agricolă Cahul		
	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu
LEGUME															
Ardei dulce	-	-	-	6.00	8.00	6.00	15.00	15.00	15.00	15.00	40.00	20.00	8.00	9.00	8.00
Cartofi	4.00	7.00	5.00	4.00	7.00	4.50	5.50	6.00	5.50	6.50	8.00	7.00	4.80	5.50	5.20
Castraveți	-	-	-	-	-	-	45.00	45.00	45.00	28.00	40.00	30.00	-	-	-
Ceapă albă	-	-	-	-	-	-	10.00	10.00	10.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă galbenă	8.00	9.00	8.50	8.00	8.50	8.50	8.00	8.00	8.00	8.00	10.00	9.00	8.00	8.00	8.00
Ceapă roșie	-	-	-	-	-	-	10.00	10.00	10.00	-	-	-	-	-	-
Ciuperci Păstrăv/Veșenca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38.00	40.00	40.00	30.00	30.00	30.00
Ciuperci Champignon	-	-	-	23.00	24.00	24.00	-	-	-	40.00	40.00	40.00	35.00	35.00	35.00
Dovlecei	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.00	20.00	15.00	-	-	-
Gogoșari	-	-	-	-	-	-	12.00	15.00	12.00	-	-	-	20.00	20.00	20.00
Morcov	4.50	7.00	6.50	5.00	6.00	5.00	7.00	7.00	7.00	7.00	9.00	8.00	6.00	7.00	6.00
Ridiche neagră	-	-	-	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	6.00	6.00	6.00	-	-	-
Roșii de seră	-	-	-	25.00	25.00	25.00	-	-	-	10.00	25.00	20.00	15.00	18.00	15.00
Roșii de câmp	-	-	-	-	-	-	15.00	15.00	15.00	-	-	-	-	-	-
Sfeclă de masă	3.00	6.00	5.00	5.00	6.00	5.00	5.00	5.00	5.00	7.00	8.00	7.00	5.00	6.00	6.00
Usturoi	-	-	-	-	-	-	40.00	45.00	40.00	40.00	60.00	55.00	-	-	-
Varză	5.00	7.00	7.00	6.00	7.00	6.50	7.00	7.00	7.00	8.00	10.00	8.00	7.00	7.00	7.00
Varză conopidă	-	-	-	-	-	-	10.00	11.00	10.00	15.00	20.00	20.00	-	-	-
Varză de pechin	-	-	-	10.00	10.00	10.00	10.00	11.00	10.00	15.00	15.00	15.00	-	-	-
FRUCTE															
Banane	-	-	-	-	-	-	18.00	21.00	18.00	-	-	-	22.00	22.00	22.00
Grepfrut	-	-	-	-	-	-	18.00	19.00	18.00	-	-	-	-	-	-
Lămâi	-	-	-	26.00	27.00	27.00	22.00	22.00	22.00	-	-	-	30.00	30.00	30.00
Mandarine	-	-	-	23.00	26.00	23.00	20.00	26.00	20.00	-	-	-	-	-	-
Mere	4.00	10.00	7.00	6.00	7.00	6.00	5.00	8.00	5.00	6.00	10.00	8.00	5.00	6.00	5.00
Mere Golden	-	-	-	8.00	9.00	8.00	6.00	8.00	6.00	8.00	12.00	10.00	7.00	8.00	7.00
Mere Idared	6.00	7.00	6.50	-	-	-	5.00	5.00	5.00	6.00	8.00	8.00	-	-	-
Mere Richard	-	-	-	8.00	9.00	8.00	7.00	8.00	7.00	8.00	12.00	10.00	-	-	-
Miez de nucă	80.00	100.00	100.00	-	-	-	-	-	-	75.00	120.00	110.00	-	-	-
Pere	-	-	-	8.00	10.00	10.00	7.00	12.00	7.00	5.00	10.00	8.00	-	-	-
Piersici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Portocale	-	-	-	24.00	25.00	24.00	20.00	24.00	20.00	-	-	-	-	-	-
Prune	-	-	-	-	-	-	3.00	5.00	3.00	15.00	15.00	15.00	10.00	10.00	10.00
Prune uscate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.00	35.00	30.00	-	-	-
Struguri albi de masă	17.00	23.00	18.00	15.00	17.00	16.00	12.00	16.00	12.00	15.00	20.00	15.00	10.00	10.00	10.00
Struguri de masă Moldova	-	-	-	-	-	-	14.00	14.00	14.00	10.00	12.00	10.00	-	-	-
Struguri roșii de masă	16.00	23.00	18.00	16.00	17.00	16.00	13.00	16.00	13.00	15.00	20.00	15.00	-	-	-

OFERTE COMERCIALE

Perioada 1 - 17 noiembrie 2015

OFERTE

Produs / Serviciu	Preț	Cantitate	Contacte
Baloate-lucernă	60 MDL	100 unități	s. Albinețul Vechi, Fălești; Telefon: 025970023; 060063686;
Grâu alimentar	3 600 MDL	100 t	s. Pruteni, Fălești; Telefon: 025966593; 069201226;
Porumb	3 200 MDL	200 t	s. Pruteni, Fălești; Telefon: 025966593; 069201226;
Porumb		15 t	s.Baimaclia; Telefon: 027343777;
Fasole		2 t	s.Baimaclia; Telefon: 027343720;
Floarea-soarelui		5 t	s. Țărăncuța, Cantemir; Telefon: 069279415;
Porumb		10 t	s. Țărăncuța Cantemir; Telefon: 069279415;
Miere de albi		2 t	s. Țărăncuța, Cantemir, Telefon: 027354677; 079318732;
Miez de răsărită			Telefon: 079431374; 060110027;
Bostani		5 t	s. Peresecina; Telefon: 023547920; 069157573;
Grâu		10 t	s. Peresecina; Telefon: 023547920; 069157573;
Floarea soarelui		20 t	s. Peresecina; Telefon: 023547920; 069157573;
Bostani		5 t	s. Peresecina; Telefon: 023547267; 069346320;
Grâu		10 t	s. Peresecina; Telefon: 023547267; 069346320;
Floarea soarelui		20 t	s. Peresecina; Telefon: 023547267; 069346320;
Porumb	3 000 MDL	5 t	s. Susleni; Telefon: 023546244;
Grâu	3 600 MDL	6 t	s. Sărata Veche, Fălești; Telefon: 025964275; 069128189;
Floarea soarelui	8 500 MDL	600 t	s. Putinești, Fălești; Telefon: 069339397;
Grâu alimentar	3 700 MDL	800 t	s. Putinești, Fălești; Telefon: 069339397;
Vând Material săditor M9	10 MDL	100 000 unități	s. Jora de Sus; Orhei, Telefon: 068519340;
Vând Material săditor M 26	10 MDL	100 000 unități	s. Jora de Sus; Orhei, Telefon: 068519340;
Vând Material săditor MM106	10 MDL	100 000 unități	s. Jora de Sus; Orhei, Telefon: 068519340;
Material săditor de Piersic	10 MDL	3 000 unități	s. Jora de Sus; Orhei, Telefon: 068519340;
Material săditor de Prun	10 MDL	30 000 unități	s. Jora de Sus; Orhei, Telefon: 068519340;
Material săditor Vișin	10 MDL	8 000 unități	s. Jora de Sus; Orhei, Telefon: 068519340;
Material săditor Cireș	10 MDL	4 000 unități	s. Jora de Sus; Orhei, Telefon: 068519340;
Material săditor de Păr	10 MDL	3 000 unități	s. Jora de Sus; Orhei, Telefon: 068519340;
Struguri Moldova	15 000 MDL	5 t	s. Valea Mare, r. Ungheni; Telefon: 0 23643230; 068840400;
Varză de toamnă	8 000 MDL	10 t	s. Chirileni, Ungheni; Telefon: 023675341; 079207222;
Varză de toamnă	8 000 MDL	6 t	Ungheni; Telefon: 0236 75378;
Moară de grâu			s. Antoneuca, r. Drochia; Telefon: 0 252 27032; 060006888;
Încărcător pentru sfe-clă de zăhăr.			s. Antoneuca, r. Drochia; Telefon: 0 252 27032; 060006888;
Vitrină frigorifică			s. Antoneuca, r. Drochia; Telefon: 0 252 27032; 060006888;
Cernător		1 unități	s. Antoneuca, r. Drochia; Telefon: 0 252 27032; 060006888;
Cuptor de copt pâine		1 unități	s. Antoneuca, r. Drochia; Telefon: 0 252 27032; 060006888;
Moară de crupe		1 unități	s. Antoneuca, r. Drochia; Telefon: 0 252 27032; 060006888;
Tractor T-70		1 unități	s. Antoneuca, r. Drochia; Telefon: 0 252 27032; 060006888;
Tractor IUMZ		1 unități	s. Antoneuca, r. Drochia; Telefon: 0 252 27032; 060006888;
Tractor T 150		1 unități	s. Antoneuca, r. Drochia; Telefon: 0 252 27032; 060006888;
Oloiniță		1 unități	s. Antoneuca, r. Drochia; Telefon: 0 252 27032; 060006888;
Miere de albi	45 MDL	500 kg	Telefon: 025241251;
Puiți de prun "Stanley"	10 MDL	3 000 unități	Orhei, Jora de Mijloc; Telefon: 060687318;
Puiți de cireș „Cica-lov"	10 MDL	3 000 unități	Orhei, Jora de Mijloc; Telefon: 060687318;
Puiți de vișin „Spanca"	10 MDL	3 000 unități	Orhei, Jora de Mijloc; Telefon: 060687318;
Puiți de Piersic "Re-dhaven"	10 MDL	2 000 unități	Orhei, Jora de Mijloc; Telefon: 060687318;
Puiți de Caise-Ananas Nadejda	10 MDL	2 000 unități	Orhei, Jora de Mijloc; Telefon: 060687318;
Puiți de Gutui	10 MDL	1 000 unități	Orhei, Jora de Mijloc; Telefon: 060687318;
Orz		20 t	s. Țărăncuța, Cantemir; Telefon: 069279415;

Mazăre		10 t	s. Țărăncuța, Cantemir; Telefon: 069279415;
Floarea-soarelui		25 t	s. Țărăncuța, Cantemir; Telefon: 069279415;
Grâu		20 t	s. Țărăncuța, Cantemir; Telefon: 069279415;
Fasole		6 t	s. Țărăncuța, Cantemir; Telefon: 069279415;
Ceapă		3 t	s.Lărguța; Cantemir, Telefon: 079741636;
Floarea-soarelui		20 t	s.Lărguța; Cantemir, Telefon: 079741636;
Orz		10 t	s.Lărguța; Cantemir, Telefon: 079741636;
Fasole		2 t	s.Lărguța; Cantemir, Telefon: 079741636;
Orz		25 t	s. Căietu; Telefon: 067303546;
Mazăre		15 t	s. Căietu; Telefon: 067303546;
Fasole		5 t	s. Căietu; Telefon: 067303546;
Grâu		25 t	s. Căietu; Telefon: 067303546;
Ceapaă		5 t	s. Căietu; Telefon: 067303546;
Floarea-soarelui		30 t	s. Căietu; Telefon: 067303546;
Ceapă		5 t	s.Țărăncuța, Cantemir; Telefon: 069279415;
Mazăre		10 t	s. Antonesti; Telefon: 067670946;
Floarea-soarelui		15 t	s. Antonesti; Telefon: 067670946;
Orz		10 t	s. Antonesti; Telefon: 067670946;
Grâu		20 t	s. Antonesti; Telefon: 067670946;
Fasole		3 t	s. Antonesti; Telefon: 067670946;
Ceapă		3 t	s. Antonesti; Telefon: 067670946;
Mere Idared	8 000 MDL	15 t	s. Manoilești, Ungheni; Telefon: 0 236 73253; 079574905;
Conopidă	15 000 MDL	5 t	s. Manoilești, Ungheni; Telefon: 0 236 73253; 079574905;
Arpagic		6 t	s. Hăsnășenii Noi, Drochia; Telefon: 069290383;
Semințe de ceapă	15 €	12 000 kg	s. Hăsnășenii Noi, Drochia; Telefon: 069290383;
Semințe de ceapă	360 MDL	280 kg	Chetrosu, Drochia, Telefon: 0 251 27032; Email: drtudor@yahoo.com
Porumb	3 500 MDL	500 t	s.Putinești, Fălești; Telefon: 069339397;
Porumb	3 200 MDL	30 t	s. Doltu, Fălești; Telefon: 025958528; 069046151;
Varză	8 500 MDL	70 t	s. Hitrești, Fălești; Telefon: 079818254;
Miez de răsărită			Telefon: 078749413; 068876835;
Miez de răsărită			Telefon: 079431374; 060110027;
Pere			Telefon: 068535436;

CERERI

Produs / Serviciu	Preț	Cantitate	Contacte
Procurăm cereale	81 000 MDL	20 000 kg	str. Stefan cel Mare 195; Telefon: 023123233; 078785878; Email: office.ecatalex@gmail.com
Procurăm floarea soarelui	7 400 MD l	20 000 kg	str. Stefan cel Mare 195; Telefon: 023123233; 078785878;
Grâu	3000 l	23 000 kg	str. Stefan cel Mare 195; Telefon: 023123233; Mo-bil: 078785878; Email: office.ecatalex@gmail.com

Mai multe informații găsiți pe **www.agravista.md**
Responsabilitatea pentru veridicitatea ofertelor plasate aparține **www.agravista.md**

CENTRUL DE INSTRUIRE

“CDT-Agro” SRL

Organizează cursuri pentru obținerea permisului de conducere, (certificate), cu angajarea ulterioară în muncă, la următoarele specialități:

- Tractorist-- Combainer în producția agricolă
- Mașinist la autogreder
- Mașinist la excavator cu o singură cupă
- Mașinist la automacara
- Mașinist la buldozere
- Mașinist la screper
- Lăcătuș la repararea mașinilor și utilajelor agricole
- Lăcătuș la repararea automobilelor
- Electromontor la repararea și întreținerea utilajului electric
- Electrogazosudor Montator

Planul de instruire fiind aprobat de Ministerul Educației al R.M.

Durata de studii: 3 – 5 luni. Practica în producere se va efectua la întreprinderile: SA” AGROTEHCOMERT”, SA “DRUMURI HÎNCEȘTI”, SRL “ ELECTROSTRAT” orașul Hîncești cu personalul ingineresc al întreprinderilor.

Lecciónile se desfășoară, contra plată.

ADRESA: Tel./fax: (0269) 2-18-18

orașul Hîncești, str. Chișinaului 17(școala profesională)

GSM: 069156379

Campania de abonare pentru anul 2016 la Ziarul **AGROmedia** este în toiPÂNĂ LA 25 DECEMBRIE VĂ PUTEȚI APROPIA ÎN ORICE OFICIU
POȘTAL DIN ȚARĂ PENTRU A FACE UN ABONAMENT

Index de abonare: PM 21948

AGROmedia inform**DACĂ DORIȚI SĂ ÎNCEPEȚI O AFACERE ȘI NU ȘTIȚI ÎN CE DOMENIU SĂ INVESTIȚI,
SĂ LUAȚI UN PREȚ BUN PE PRODUCȚIA CRESCUTĂ CU MULTĂ MUNCĂ
NUMAI ABONÂNDU-VĂ LA ZIARUL NOSTRU, VEȚI PRIMI UN SPRIJIN CONSIDERABIL****VEȚI AVEA ACCES LA:**

- ✓ informații despre prețuri pe diferite piețe agricole din țară;
- ✓ cereri și oferte de producție agroalimentară;
- ✓ recomandări ale specialiștilor în agricultură despre:

**Toate acestea la un preț
rezonabil de numai****154 de lei****pentru un abonament anual**

- creșterea legumelor în seră și câmp deschis,
- îngrijirea livezilor și viilor,
- creșterea animalelor,
- idei de afaceri profitabile argumentate economic.

PREȚURI DE ABONARE (lei)

1 lună	3 luni	6 luni	9 luni	12 luni*
14	42	84	126	154

* august vacanță

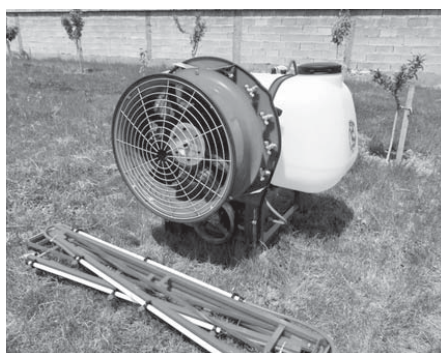
Ozonteh IMPEX S.R.L. din orașul Strășeni vă propune tractoare compacte la prețuri mici

■ Tractoare compacte japoneze de la 12 la 70 cai putere atât de mâna a doua, cât și noi

TOATE PIESELE DE SCHIMB
LA TRACTOARELE IMPORTATE**PREȚURI ACCESIBILE -**
suntem importatori direcți din Japonia

■ Asistență tehnică
■ O gama largă de utilaj nou pentru aceste tractoare precum:

- Pluguri
- Stropitoare combinată (dotată atât cu ventilator pentru stropit în vie, cât și cu brațe pentru stropitul culturilor de câmp)

- Grapă cu discuri
- Cultivatoare
- Cositoare cu rotor
- Cositoare plată
- Burghiu de săpat gropi
- Remorcă simplă sau bascula-bilă
- Tocător de crengi

AVANTAJE:

CALITATE SUPERIOARĂ

CONSUM REDUS

TRACȚIUNE 4x4

LONGEVITATE

STARE TEHNICĂ EXCELENȚĂ

PUTERNICĂ ȘI COMPACTĂ

PREȚ MIC

Pentru comoditate tractoarele și agregatele au fost expuse pe o suprafață special amenajată ce se află în or. Strășeni la adresa: șoseaua Chișinăului 1. Terenul este amplasat exact lângă Gara Auto, pe traseul național Chișinău – Ungheni.

**PENTRU INFORMAȚII SUPLIMENTARE
NU EZITAȚI SĂ NE CONTACTAȚI:****Ozonteh IMPEX S.R.L.**

Mob.: 0698 98 123 - Nicolae
mob.: 0685 98 250 - Nicolae
mob.: 0698 98 987 - Ion

E-mail: ozonteh@gmail.com
www.TehnicaAgricola.md

OR. STRĂȘENI
www.tractoare.md